

Zelené dveře a jiné povídky

O. Henry

ZELENÉ DVEŘE A JINÉ POVÍDKY

O. HENRY

Zelené dveře a jiné povídky © PDFknihy.sk. All Rights Reserved, except
where otherwise noted.

Obsah

ZELENÉ DVEŘE.	1
ŠKODLIVÁ PARÁDA.	9
PODIVNÁ POVÍDKA.	17
VĚZEŇ ZEMBLASKÝ.	19
UBOHÉ PRAVIDLO	21
UKAŽTE MI SVŮJ PULS.	35
OČAROVANÉ CHLEBY.	49
NEDOKONČENÁ POVÍDKA.	53
MAMON A LUČIŠTNÍK.	61

ZELENÉ DVEŘE.

Dejme tomu, že byste kráčel po obědě dolů Broadwayí a zbývalo vám deset minut k dokouření vašeho doutníku, zatím co se rozmýšlíte mezi zábavnou tragedií a něčím vážným na způsob vandeville. Náhle ucítíte na rameni ruku. Obrátíte se a pohlédnete do pronikavých očí krásné ženy obdivuhodné pro své diamanty a ruské soboliny. Spěšně vám vsune do ruky úplně vřelý máslový rohlík, zableskne drobounkými nůžkami, ustříhne druhý knoflík vašeho svrchníku, významně vyrazí jediné slovo „rovnoběžník“ a rychle letí dolů přes ulici ohlížejíc se bázlívě přes rameno.

To by bylo pravé dobrodružství. Přijmete jej? Ne. Začervenáte se rozpaky; upustíte ostýchavě rohlík a budete pokračovati dále dolů Broadwayí, malomyslně hmataje po chybicím knoflíku. Tak učiníte, leč že byste byl jeden z mála blahoslavených, v nichž ryzí dech dobrodružství není mrtev.

Těch, kteří vpravdě mají rádi dobrodružství, nebylo nikdy mnoho. Ti, kdož jsou za takové tiskem vydáváni, byli namnoze lidmi svého povolání, kteří vynalezli nové metody.

Vydali se za věcmi, po nichž toužili. — Za zlatým rounem, svatým grálem, láskou dam, pokladem, korunou či slávou. Pravý milovník dobrodružství vyjde bez cíle a nepočítá s tím, že pozdraví neznámý osud.

Pěkným příkladem jest Marnotratný Syn — svým návratem domů.

Polodobrodruzi — hrdinské a nádherné postavy — byli četní. Od křižáckých až do palisádkých tažení obohacovali umění dějepravné a básnické i cech historických povídkářů. Ale každého z nich lákala již nějaká cena, které chtěl dobýti, meta ke které by

došel, sekera, kterou by zatnul, dráha, po níž by spěl, nový sek v šermové terci, který by jej vysvobodil, jméno, které by bylo vyryto na hrob, vrána, která by jej oklovala — takže nebyli praví milenci dobrodružství.

Ve velkém městě dvě duchů dvojčat, Romantika a Dobrodružství, slále obcházejí hledající uchazeče sebe hodné. Když se touláme ulicemi, lstivě nás okukují a vyzývají nás pod dvaceti různými záminkami. Aniž bychom věděli proč, náhle vzhlédneme, abychom užřeli tvář v okně, která zdánlivě patří do naší galerie intimních portrétů; ve spícím průjezdě slyšíme křik agónie a přichází strach z pustého domu se zavřenými okenicemi; drožkář na místo u naší domácí podezdívky složí nás u cizích dveří, které někdo, usmívaje se, nám otevírá a zve nás dovnitř; z vysoké mříže náhody třepetá se kousek popsaného papíru dolů k našim nohám; vyměňujeme pohledy okamžitého záští, záliby a strachu se spěchajícími neznámými přecházejícího davu; náhlý příval deště — a náš deštník může poskytnouti úkrytu dceři Úplňku a sestřence Hvězdného Systému; na každém nároží padají kapesníky, kývají ruce, obléhají oči a vklouzá nám do prstů zabloudilé, uchvacující, záhadné, nebezpečně, měnivě klubko dobrodružství. Ale málo kteří z nás je podržíme a následujeme. Naše záda strnou pod zabijákem konvenčnosti. Jdeme dále; a jednoho dne jsouce na konci nudného života, dojdeme k úvaze, že naší romantikou bylo jedno či dvě bledé manželství, atlasová růžice uložená v zásuvce pokladny a celoživotní svár s parním sálačem.

Rudolf Steiner byl pravým milovníkem dobrodružství. Bylo málo večeru, kdy nevycházel ze své ložnice, aby se sháněl po neočekávaném a neobyčejném. Nejzajímavější věcí v životě zdálo se mu to, co by mohlo ležeti právě za nejbližším rohem. Někdy ho jeho ochota pokoušeti osud zavedla k podivným koncům. Dvakrát ztrávil noc na policejní strážnici; opět a opět se přesvědčil, že sedl na lep bystrým a ziskuchtivým šibalům; jeho hodinky a peníze padly za obět jednomu lichotnému svodu. Ale s neutuchajícím žárem zdvihal

každou rukavičku, která byla před ním hozena do veselého kolbiště dobrodružství.

Jednoho večera se toulal Rudolf po postraní ulici ve staré vnitřní části města. Dva proudy lidí plnily chodníky — jeden spěchající domů a druhý, nepokojný voj, který opouští domov pro pokryteckou uvítanou denního stolu v hostinci ozářeného tisícerými světly.

Mladý milovník dobrodružství byl příjemného vzhledu a pohyboval se klidně a ostražitě. Za denního světla byl prodavačem v obchodě s piany. Svůj nákrčník provlékal topasovým kroužkem, místo aby jej spínal jehlicí; a jednou napsal vydavatelovi jistého časopisu, že „Zkouška Juniiny lásky“ od Miss Libbleyové jest knihou, která měla největší vliv na jeho život.

Zdálo se, že ponejprv za jeho procházky poutá jeho pozornost prudké jektání zubů ve skleněném poklopu na chodníku a to s ošklivostí k hostinci, před kterým tento byl postaven.

Ale druhý pohled odhalil elektrická písmena dentistovy firmy vysoko nad nejbližšími dveřmi, Obrovský černochoch, fantasticky oděn černým vyšívaným kabátem, žlutými kalhotami a vojenskou čapkou taktně rozdával cedulky těm z mimojdoucího davu, kdo byli ochotni je přijmouti. Pro Rudolfa byl tento způsob dentistické reklamy obyčejným zjevem. Chodíval kolem rozdavače dentistových lístků aniž by stenčoval jeho zásobu; ale dnes v noci Afričan vsunul mu jeden do ruky tak obratně, že jej podržel usmívaje se trochu nad tím zdařilým výkonem.

Když dospěl o několik yardů dále, podíval se netečně na lístek. V úžasu jej obrátil a znovu se zájmem prohlížel. Jedna strana lístku byla prázdná; na druhé byla napsána inkoustem dvě slova, „Zelené Dvěře.“ A pak uzel Rudolf, jak nějaký muž tři kroky před ním odhodil lístek, který mu černochoch dal, když šel kolem. Rudolf jej zdvihl; bylo na něm vytištěno dentistovo jméno, adresa a obvyklý ceník „ploten“ a „můstků“ a „korunek“ a svůdné sliby „bezbolestné“ operace.

Dobrodružný prodavač pian se zastavil na rohu a uvažoval. Pak

přešel ulici, vrátil se dolů o jeden blok, přešel ulici nazpět a připojil se zase k zástupu proudícím nahoru. Když šel kolem podruhé, vzal nedbale, aniž by si zdánlivě negra povšimnul, lístek který mu tento podával. O deset kroků dále si jej prohlížel. Stejnou rukou jako na prvním lístku bylo na něm napsáno „Zelené Dvěře.“ Tři nebo čtyři lístky ležely na chodníku pohozené od chodců a to jak od těch, kdož šli za ním, tak i od těch, kdož ho předešli. Padly na zemi prázdnou stranou nahoru. Rudolf je obrátil. Každý obsahoval tištěné povídání o „salonech“ dentistových.

Zřídka potřeboval čtverácký šotek Dobrodružství dvakrát pokynouti svému věrnému následovníku Rudolfa Steinerovi. Ale učinil tak již dvakrát a ucházení se o přízeň bylo dosud bezvýsledné.

Rudolf kráčel pomalu zpět, kde obrovský černocho stál u poklopu s jektajícími zuby. Když šel tentokrát mimo něj, nedostal lístku. Přes svůj křiklavý a směšný oděv Ethiop vystavoval na odív přirozenou barbarskou důstojnost mezi tím co stál a nabízel s hladkou zdvořilostí některým chodcům lístky, kdežto druhým dovoľoval, aby jej míjeli bez obtěžování. Každý půl minuty propěvoval drsnou nesrozumitelnou větu příbuznou brebentění průvodčích na železnicích a Velké Opery. A nejen, že mu nyní nedal lístku, nýbrž se Rudolfovi i zdálo, že z lesklé a masivní černé tváře padá na něj pohled chladného, téměř pohrdlivého podceňování.

Tento pohled dobrodruha přímo bodal. Četl v něm němou obžalobu, že byl nalezen příliš lehkým. At již záhadná slova napsaná na lístcích měla znamenati cokoliv, po dvakrát vyvolil jej černocho z celého davu za příjemce; a teď se zdálo, že jej odsuzuje jako člověka, který nemá dosti důvtipu a ducha, aby se mohl utkati se záhadou.

Mladý muž, stoje mimo shon chvatně zkoumal budovu, s které soudil, že musí skrývati jeho dobrodružství. Měla pět pater. Malá restaurace zaujímalá přizemím.

Prvé poschodí nyní uzavřené zdánlivě hostilo obchod módním zbožím nebo kožešinami. Soudě dle kmitavých elektrických písmen, náleželo druhé poschodí dentistovi. Nad tímto mnohojazyčná motanice vývěsních štítů usilovala označiti bydliště hádačů z ruky,

švadlen, hudebníků a lékařů. Ještě výše řasnaté záclony a mléčné láhve bělající se na okenních polštářích hlásaly oblast soukromých domácností.

Když Rudolf dokončil svou obhlídku, vystupoval živě dovnitř po kamených stupních vysokého schodiště. Vyšel až do druhého oddílu schodiště pokrytého kobercí; a na jeho konci stanul. Chodba byla matně osvětlena dvěma bledými plynovými hořáky — jedním daleko po pravici, druhým blíže po levici. Pohlédl k bližšímu světlu a v jeho unylém svitu spatřil zelené dveře. Na chvílku váhal; pak se mu zdálo, že vidí pohrdlý úsměšek afrického kejklíře s lístky, a tu kráčel již přímo k zeleným dveřím a zaklepal na ně.

Takové okamžiky, jako ony, které uplynuly než bylo odpověděno na jeho zaklepaní měří prudký dech pravého dobrodružství. Co vše nemohlo býti za těmito zelenými výplněmi! Karbaníci při hře; zkušení taškáři líčící s jemnou dovedností svá tenata; krása v lásce s odvahou a tak snažící se státi žádoucí; nebezpečí, smrt, láska, sklamaní směšnost — cokoliv z toho mohlo býti odpovědí na ono nerozvážené zatukání.

Uvnitř bylo slyšeti slabý šelest a dveře se zvolna otvíraly. Dívka ani ne dvacetiletá tu stála pobledlá a vrávorající. Pustila kliku a chabě se skláněla tápajíc jednou rukou. Rudolf ji zachytil a položil na ošumělé lůžko opřené o stěnu. Zavřel dveře a bystře se rozhlédl po pokoji ve světle kmitavého plynového plamene. Příběh, který četl, byla čistá, ale svrchovaná chudoba.

Dívka ležela tiše jako ve mdlobách. Rudolf se rozhlízel rozčileně pokojem, hledaje barrel; nutno váletí na barrelu těmi, kdož — ne, ne; to se hodilo pro utopené. Začal ji ovívati svým kloboukem. To bylo provázeno úspěchem, neboť narážel střechem svého klobouku o její nos a ona otevřela oči. Tu mladý muž uzřel taHy její, vskutku byla jednou z pohřešovaných tváří intimních portrétů galerie jeho srdce. Upřímné šedé oči, malý nos směle zahnutý; kaštanové vlasy kadeřící se jako úponky hrachové odnože zdály se vhodným zakončením a odměnou všech jeho obdivuhodných dobrodružství. Ale tvář byla

žalostně hubená a bledá. Dívka pohlížela na něho klidně a pak se usmívala.

„Omdlela jsem, že ano?“, tázala se mdle. „Jaký div. Zkuste vydržeti tři dny bez jakékoliv potravy a uvidíte!“

„Nebesa!“, vykřikl Rudolf vyskakuje, „Počkejte než se vrátím.“ Vyrázil ze zelených dveří a dolů. Za dvacet minut byl zpět klepaje špičkou boty do dveří, aby mu otevřela. V náručí nesl množství zboží z kupeckého krámu a hostince. Položil je na stůl — chleba a máslo, studené maso, koláče, paštiky, naložené okurky, ústřice, pečené kuře, láhev mléka a vařícího čaje.

„To je směšné!“ řekl Rudolf chvástavě, „vydržeti bez jídla. Musíte se zřící uzavírání sázek takového druhu. Večeře jest připravena.“ Pomohl jí na židli u stolu a tázal se: „Máte tu šálek na čaj“ ? „Na polici u okna,“ odvětila. Když se opět obrátil se šálkem, uzřel, která s očima u vytržení zářícíma začínala s obrovskou Dillovou konservou okurek, kterou vytáhla s neomylným ženským instinktem z papírového sáčku. Vzal jí ji, směje se a nalil vrchovatý šálek mléka. „Vypijte dříve toto a potom dostanete trochu čaje a pak kuřecí křídlo; budete-li velmi hodná, dostanete okurky zítra. A nyní povečeříme, jestliže dovolíte, abych byl vaším hostem.“

Pro sebe přitáhl druhou židli. Čaj dívku rozjařil a vrátil jí trochu ruměnce. Začala jísti skoro s divokou chutí jako vyhladovělá šelma. Zdálo se, že pohlíží na přítomnost mladého muže a pomoc, kterou jí přispěl, jako na věc přirozenou, ne že by přezírala příkazy zvyklosti; nýbrž jako ten, kterému veliká nouze dala právo odložit lidskou strojenost. Ale současně s navracející se silou a úlevou dostavil se též smysl pro dobré obvyklé konvenčnosti a počala mu vyprávěti svůj nepatrný příběh. Byl jeden z těch tisíců, kterými se šklebí město každého dne — příběh krámského děvčete o ne dostatečných mzdách, dále ztenčovaných „vybraným obecenstvím,“ které zhoršuje výtěžek obchodu; o čase promeškaném nemocí; a pak o ztraceném místě, ztracené naději, a — zaklepání milovníka dobrodružství na zelené dveře.

Ale Rudolfovi tento příběh zněl tak vznešeně, jako Illiada nebo krise ve „Zkoušce Juniiny Lásky“.

„Když si pomyslím, že vším tím jste prošla,“ zvolal. „Bylo to cosi hrozného,“ řekla dívka vážně.

„A nemáte příbuzných ani přátel ve městě?“

„Pražádných.“

„Jsem též zcela sám ve světě,“ řekl Rudolf po odmlčení.

„Jsem tomu ráda,“ řekla dívka hbitě; a jaksi blažilo mladého muže slyšeti, že schvaluje jeho osamělost.

Pojednou její víčka klesala a vzdychala zhluboka. „Jsem hrozně ospalá,“ řekla, „a je mi tak dobře.“ Rudolf vstal a vzal si klobouk.

„Tedy dobrou noc. Dlouhý noční spánek vám prospěje.“

Podal jí ruku a ona ji přijala a řekla „Dobrou noc.“ Ale její oči kladly tak výmluvnou, tak upřímnou a tklivou otázku, že ji slovy zodpověděl.

„Och, přijdu se zítra podívat, jak se vám vede. Nezbavíte se mne tak snadno.“

Pak u dveří, jako by způsob jeho příchodu byl mnohem méně důležitý než skutečnost, že přišel, se tázala:.

„Jak došlo k tomu, že jste zaklepal na mé dveře?“

Hleděl na ni chvíli, vzpomínaje na lístky a cítil náhle muka žárlivosti. Což kdyby byly padly do jiných rukou, právě tak dobrodružných jako jeho ? Náhle se rozhodl, že dívka nesmí nikdy poznati pravdy. Za žádnou cenu by nedopustil, aby poznala, že věděl o zvláštním prostředku, ke kterému byla svou velkou bídou zahrnána.

„Jeden náš ladič pian bydlí v tomto domě,“ řekl. „Zaklepal jsem na vaše dveře omylem.“

Než se zelené dveře zavřely, poslední, co v pokoji viděl, byl její úsměv.

Nahoře u schodiště se zastavil a bedlivě se rozhlížel. A pak šel chodbou až na druhý konec; a vraceje se vystoupil o poschodí výše a pokračoval ve svém zamotaném zkoumání. Všechny dveře, které v domě našel, byly zeleně natřeny.

Žasna sestoupil na chodník. Fantastický Afričan byl tu ještě. Rudolf u něho stanul s oběma svými lístky v ruce.

„Řekl byste mi, proč jste mi dal tyto lístky a co znamenají?“, tázal se.

Negr se širokým dobráckým ceněním zubů vyložil, jaký obor má jeho velitel.

„Tamhle je to, pane,“ řekl, ukazuje dolů ulicí. „Ale řek' bych, že jdete už trochu pozdě na první jednání.“

Hledě směrem, který mu černoch naznačoval, viděl Rudolf nad vchodem do divadla kmitati elektrický nápis nové hry „Zelené Dveře“.

„Jak jsem slyšel, je to prvotřídní podívaná, pane,“ řekl černoch. „Jednatel, který ji zastupuje, podmazal mne dolarem, abych rozdával část jeho lístků současně s doktorovými. Mohu vám dát jeden z doktorových, pane?“

Rudolf se zastavil na nároží bloku, ve kterém bydlel, na sklenici piva a doutník. Když vyšel se zapáleným doutníkem, zapíal si kabát, postrčil klobouk do zadu a řekl zpupně ke sloupu nárožní svítilny:

„Proto přece věřím, že to byla ruka Osudu, která mi ukázala cestu, abych ji našel.“

Kterýž závěr za daných okolností připouští jistě Rudolfa Steinera do řad pravých milovníků Romantiky a Dobrodružství.

ŠKODLIVÁ PARÁDA.

Mr. Towers Chandler žehlil ve své světnici svůj večerní úbor. Jedno želízko se hrálo na plynových kamínkách; druhé létalo prudce sem a tam, aby vytvořilo toužený záhyb, který se bude táhnouti v přímé linii od patentních kožených botek Mr. Chandlera až po samý kraj jeho hluboce vystřižené vesty. Tolik se nám důvěrně sděluje o toaletě našeho hrdiny. Ostatek mohou uhodnouti ti, které slušná chudoba zahнала k neslušným prostředkům. Další pohled mu věnujme, když sestupuje se schodiště domu, kde bydlel v nájmu — bezvadně a bezúhoně oděn; klidný, sebejistý, příjemný — na pohled typický new-yorský mladý clubman, který poněkud znuděn vychází, aby se oddal rozkošem večera.

Chandlerův týdenní plat obnášel osmnáct dolarů.. Byl zaměstnán v stavitelské kanceláři. Bylo mu dvacetdvě léta; považoval stavitelství za skutečné umění; a počestně věřil — ač by se to nebyl odvážil i doznati v New-Yorku — že flatiron — palác jest podřízen, pokud se týká jeho rozvrhu, milánské katedrále.

Z každého týdenního výdělku ukládal Chandler stranou jeden dolar. Na konci každého desetitýdeního období, za zvláštní kapitál takto nastřádaný, kupoval si jeden gentlemanský večer u obchodního pultu lakotného Otce Času. Opatřoval si výsostná práva milionářů a presidentů; chodil do čtvrti, kde život jest nejskvělejší a

nejokázalejší a obědval tam chutně a přepychově. S desíti dolary jest možno hráti po několik hodin bohatého zahaleče. Tato suma dobře stačí na vybrané jídlo, láhev nesoucí úctyhodnou vignetu, přiměřené zpropitné, kuřivo, jízdné za povoz a jiné obvyklé věci.

Tento jeden příjemný večer, vyrvaný z každých sedmdesáti

chmurných, byl Chandlerovi pramen obnovujícího se blaha. Poupě vznešeného světa zná pouze jeden debut; sladce trvá osamocen v jeho paměti, když vlas zešedivěl; Chandlerovi však každých deset týdnů přinášelo radost tak prudkou, pronikavou a novou, jako byla první. Seděti pod palmami ve víru skryté hudby mezi světáky, hleděti na denní hosty takového ráje a býti viděn od nich — čím jest ve srovnání s tím první dívčí tanec a tylové šaty s krátkými rukávy ?

Chandler kráčel po Broadwayi v okázalém večerním šatu. Pro tento večer byl současně vystavovatelem i divákem. Příštích šedesátdevět večerů bude ve vlněných cheviotových šatech obědvati u pochybné table d'hôte ve své světnici sandwiche a pivo při víru vichřice. Činil tak rád, neboť byl pravý syn toho velkého města shonu a lesku a jeden večer v drummondském světle mu vynahradil řadu tmavých večerů.

Chandler prodlužoval svou procházku, až když Forties počali křížovati velkou a třpytící se květnatou stezku, neboť večer teprve počínal a když člověk patří k beau monde pouze jednou za sedmdesát dní, rád prodlouží tu radost. Upíraly se na něho oči jasné, podlé, zvědavé, obdivující se, vyzývavé i vábivé, neboť jeho chování i vzezření označovaly jej za ctitele hodiny vyražení a rozkoše.

U jednoho nároží stanul, rozmýšleje se, zda se má vrátiti k okázalému a elegantnímu restaurantu, ve kterém obyčejně obědval za večerů zvláštní hýřivosti. Hned nato proběhla rychle kolem nároží jakási dívka, sklouzla na kousku zmrzlého sněhu a padla přímo na chodník.

Chandler s okamžitou a pečlivou zdvořilostí pomohl jí vstáti. Dívka se dokulhala ke stěně budovy, opřela se o ni a plaše mu děkovala.

„Myslím, že jsem si vymkla kotník,“ řekla. „Zvrtil se mi, když jsem padla.“

„Bolí vás to hodně?“, vyzvídal Chandler.

„Pouze když na něj stoupnu. Myslím, že budu schopna chůze v jedné či dvou minutách.“

„Kdybych mohl ještě něčím posloužiti,“ nabízel se mladík, „zavolám povoz nebo —.“

„Děkuji,“ řekla dívka tiše, ale srdečně. „Jsem jista, že se nepotřebujete už znepokojovati. Bylo to tak neohrabané ode mne. A mé podpatky jsou strašně strážlivé; nemohu jim dáti viny.“

Chandler hleděl na dívku a shledal, že vzbuzuje rychle jeho zájem. Byla milá svým jemným chováním; a její oči byly stejně veselé jako vlídné. Byla nenápadně oděna v hladký černý šat, který činil dojem jakési uniformy, jakou nosí děvčata z obchodu. Její lesklé tmavohnědé vlasy se kadeřily pod laciným kloboukem z černé slámy, jehož jedinou ozdobou byla sametová stužka. Mohla by býti modelem sebe si vážící pracující dívky nejlepšího typu.

Mladému staviteli náhle napadla myšlenka. Pozve dívku, aby s ním poobědvala. To byl živel, kterého dosud postrádaly jeho skvělé, ale osamělé periodické radovánky. Krátké období jeho elegantního přepychu těšilo by jej dvojnásobně, kdyby mohl k němu přidružití dámskou společnost. Tato dívka byla lady — tím si byl jist — její chování a mluva to dokazovaly. Třebaže byl její šat na výsost jednoduchý, cítil, že by jej těšilo, seděti s ní u stolu.

Tyto myšlenky prošly mu rychle duší, a rozhodl se, že ji pozve. Ovšem, bylo to porušení etikety, ale častokráte děvčata výdělečného zaměstnání nehleděla na formality v záležitostech takového druhu. Tato děvčata byla vůbec bystrými znalci mužů; a dávala se spíše vésti svým vlastním úsudkem, než neužitečnými konvencemi. Jeho deset dolarů, utratí-li je s rozvahou, určitě vystačí na velmi dobrý oběd pro dva. Ten oběd bude nepochybně vetkán jako podivuhodný zážitek do šerého běhu dívčina žití; a její živé ocenění zážitku přidá triumfu a rozkoše i jeho zážitku.

„Myslím,“ řekl jí s bodrou vážností, „že vaše noha potřebuje delšího odpočinku než předpokládáte. Nuže, hodlám vám navrhnouti způsob, kterým byste jí dopřála delšího odpočinku a mně prokázala současně laskavost. Chystal jsem se právě zcela sám poobědvati, když jste se objevila na nároží a upadla. Půjdete se mnou a příjemně

spolu poobědváme a mile pohovoříme a potom jsem jist, že vás vaše pohyblivé kotníky donesou domů zcela hezky.“

Dívka pohlédla rychle do Chandlerovy otevřené příjemné tváře. Její oči se zároveň velmi jasně zatřpytily a pak se upřímně usmála.

„Ale my se neznáme — to nebude správné, či ano?“ řekla v pochybnostech.

„V tom není nic zlého,“ řekl mladík poctivě, „Dovolte, abych se představil — Mr. Towers Chandler. Po našem obědě, který se pokusím zpříjemnit, jak jen možno, dám vám sbohem, aneb vás doprovodím bezpečně k vašim dveřím, co z toho zvolíte.“

„Ale, můj bože!“ řekla dívka, pohlédnouc na Chandlerův bezvadný úbor. „V těchto svých starých šatech a klobouku!“

„Nic si z toho nedělejte,“ řekl Chandler vesele. Jsem jist, že v nich jste půvabnější než kterákoliv jiná, kterou užíme v nevybranější toaletě k obědu.“

„Kotník mne ještě bolí,“ připouštěla dívka pokoušejíc se kulhati. „Myslím, že přijmu vaše pozvání, Mr. Chandlere. Říkejte mi — Miss Marian.“

„Pojďte tedy, Miss Marian,“ řekl mladý architekt radostně, avšak dokonale zdvořile; „nemusíte jít daleko. Tu jest velmi slušný a dobrý restaurant v nejbližším bloku. Musíte se opřít o mé rámě — tak — a jít pomalu. Je smutné obědvati zcela sám. Jsem skoro trochu rád, že jste sklouzla na ledě.“

Když ti dva se usadili u dobře vypraveného stolu, číšníkem mnohoslibně obletovaného a čekajícího jen na zavolání, počal Chandler zakoušeti pravé rozkoše, jakou mu jeho pravidelné výlety přinášely.

Tento restaurant nebyl tak nádherný a okázalý, jako onen níže na Broadwayi ležící, jemuž obyčejně dával přednost, ale bylo to velmi blízko. Stoly byly pokryty blahobytnými jídly, byl tu dobrý orchestr, hrající dosti měkce, aby bylo možno rozkošně hovořiti, a kuchyň i obsluha byly nad kritiku. Jeho družka, třebaš v laciném klobouku a šatu, se chovala způsobem, jenž dával vyniknouti přirozené kráse

její tváře a postavy. A jest jisto, že pozorovala Chandlerovo oživené, však ukázněné vzezření a jeho žhnoucí bodrý a modrý zrak téměř s obdivem

Pak popadlo Towerse Chandlera šílenství Manhattanu, zuřivost ryku a nafukování se, bacil chvástu a provinciální mor pósy. Byl na Broadwayi obklopen nádherou a vznešeností, a byly tu oči na něho hledící. Na jevišti této komedie vzal na sebe sehrání jednonoční úlohy motýle mody a zahaleče se jméním a dobrým vkusem.

Tu počal bláboliti Miss Marianě o klubech, čajích, golfu, projíždkách, tancích a cestách po světě a vyrážel narážky o yachtě ležící u Larchmontu. Zpozoroval, že ji nesmírně zaujal svým nejasným povídáním, takže neváhal zaručovati svou pósu náhodnými zmínkami o velkém bohatství a familiárně nadhodil několik jmen, která proletariát vyslovuje jen s úctou. Byl to Chandlerův kratičký den a vymačkával z něho to nejlepší, co se jen podle jeho zdání dalo. A přece jednou či dvakrát uzřel, že ryzí zlato této dívky prosvítá mlhou, kterou jeho samolibost vztýčila mezi ním a všemi předměty.

„Tento způsob života, o kterém mluvíte,“ řekla, „vyznívá tak malicherně a bezúčelně. Neznáte ve světě jiné práce, která by vás více zajímala?“

„Má drahá Miss Marian,“ zvolal — „práce! Pomyslete si jen to strojení se každého dne k obědu, vykonání půl tuctu návštěv odpoledne — a při tom na každém rohu jest strážník pohotově skočiti do vašeho auta a odvézti vás na strážnici, jedete-li jen trochu rychleji než se vleče oslí kára. My lidé bez zaměstnání jsme největší pracovníci v zemi.“

Oběd byl u konce, číšník obdržel kavalírskou odměnu a naše dvojice kráčela k nároží, kde se setkala. Miss Marian kráčela teď velmi dobře; bylo sotva znáti, že kulhá.

„Děkuji vám za milou chvíli,“ řekla přívětivě. „Musím teď pospíšiti domů. Oběd se mi velmi líbil, Mr. Chandlere.“

Potřásl si s ní rukou, usmívaje se srdečně a řekl cosi o partii karet

v klubu. Pozoroval ji chvílku, kterak dosti chvatně kráčí k východu a potom si našel povoz, který by ho pomalu odvezl domů.

Ve své nevlídné ložnici odložil Chandler své večerní šaty k šedesátidevítidenímu odpočinku. Chodil kolem zamýšleně.

„Bylo to velkolepé děvče,“ řekl si. „Má zcela pravdu — příliš — na to bych přísahal, i kdyby nakrásně musela pracovati. Snad kdybych jí byl řekl pravdu, na místě všech těch plesků lesků, mohli bychom — at to rohatý! Musel jsem hrát podle svých šatů.“

Takto promluvil hrdina narozený a zakotvený ve wigwamech čeledi manhattanské.

Když se dívka rozloučila se svým hostitelem, spěchala rychle městem, až dospěla k hezkému a klidnému paláci, ležícímu o dvě křižovatky dále k východu a týčícímu se na třídě, která jest silnicí Mamonu a pomocných bohů. Vešla kvapně a vstoupila do pokoje, v němž příjemná mladá lady v přepychových domácích šatech vyhlížela úzkostlivě z okna.

„Ach, ty ztřeštěnce!“ zvolala starší dívka, když tato vešla. „Kdy už nás přestaneš děsit takovým způsobem? Jsou tomu dvě hodiny, co jsi vyběhla v těchto starých hadříkách a Mariiným klobouku. Mama se tolik polekala. Poslala Luise s autem, aby se pokusil tě nalézt. Jsi ošklivá, nerozvázná kočička.“

Starší dívka stiskla knoflík a okamžitě vešlo děvče.

„Marie, řekněte mama, že miss Marian se vrátila.“ „Nehubuj sestřičko. Seběhla jsem pouze k madame Theo říci jí, aby užila fialových vložek na místo růžových. Můj kostum a Mariin klobouk byly právě tím, čeho jsem potřebovala. Každý myslil, že jsem děvče z obchodu, tím jsem jista.“

„Jsme již po obědě, má drahá; nevracela ses tak dlouho.“

„Vím. Sklouzla jsem na chodníku a vymkla si kotník. Nemohla jsem jít a tedy jsem se dobelhala do restaurace a seděla tam, až se to zlepšilo. Toť důvod, proč jsem se tak opozdila.“

Obě dívky seděly u okna a hleděly na světla a proud spěchajících povozů v avenue. Mladší položila hlavu do klína sestřina

„Jednoho dne se obě dvě vdáme,“ řekla snivě. „Máme tolik peněz, že nesmíme zklamat svět. Chtěla bys sestřičko, abych ti řekla, jakého muže mohla bych míti ráda?“

„Tak jen to řekni, ty chytráčku,“ smála se druhá.

„Mohla bych míti ráda muže temných a vlídných očí, který jest něžný a ohleduplný k chudým dívkám, jenž jest příjemný a dobrý a nepokouší se flirtovati. Ale, mohla bych jej míti ráda pouze tehdy, kdyby měl ctížádost, cíl a nějaký úkol, který by chtěl ve světě vykonati. Nedbala bych toho, zda jest chudý, kdybych mu mohla pomoci, aby si vybuodoval svou cestu k výši. Ale milá sestro, druh mužů, se kterými my se stále stýkáme — muže, který žije lenivý život mezi společností a svými kluby — nemohla bych milovati, i kdyby jeho oči byly modré a byl vždy tak vlídný k ubohým dívkám, které potkává na ulici.“

PODIVNÁ POVÍDKA.

V severní části Austinu bydlela kdysi početná rodina, která se jmenovala Smothersovi. Rodina se skládala z Johna Smotherse, jeho ženy, a jeho, a jejich malé dcerky pět roků staré a jejich rodičů, což činí šest lidí pro městskou populaci, když počítáme podle speciálního soupisu, ale pouze tři dle skutečného počtu.

Jednou v noci po večeři byla malá dívka stížena povážlivou kolikou a John Smothers spěchal dolů do města, aby přinesl trochu medicíny.

Nikdy se už nevrátil.

Malá dívka se uzdravila a časem vyspěla v ženu.

Matka velmi truchlila nad zmizením svého manžela a uplynuly téměř tři měsíce, než se znovu provdala a odstěhovala do San Antonia.

Malá dívka se též časem provdala a když uběhlo několik let, měla také dcerušku, pět roků starou. Žila stále v domě, v němž bydlela, když její otec je opustil a nikdy se nevrátil. Jedné noci pozoruhodnou shodou její dcerka dostala křečovitý průjem právě ve výroční den zmizení Johna Smotherse, kterýž by byl teď jejím dědečkem, kdyby byl živ a měl pevné postavení.

„Dojdu dolů do města a opatřím jí nějaký lék,“ řekl John Smith (což není nikdo jiný, než ten, za kterého se provdala).

„Ne, ne, drahý Johně,“ zvolala jeho manželka. „Ty bys mohl také navždy zmizeti a pak zapomenout se navrátit.“

John Smith tudíž nešel, a seděli spolu na pelesti postele malé Pansy (neboť takové bylo Pansyino jméno).

Potom se zdálo, že malé Pansy je hůře, a John Smith se znovu pokusil odejti pro lék, ale jeho žena ho nepustila.

O. HENRY

Náhle se otevřely dveře a do pokoje vešel starý muž zkřivený a shrbený a s dlouhými bílými vlasy.

„Haló, tady je dědeček,“ řekla Pansy. Poznala jej dříve než ostatní.

Starý muž vytáhl lahvičku z kapsy a dal Pansy plnou lžící.

Bylo jí okamžitě dobře.

„Zdržel jsem se trochu,“ řekl John Smothers, „když jsem čekal na tramway.“

VĚZEN ZEMBLASKÝ.

Krále popadl tak zuřivý vztek, že se mu nikdo neodvážil strachem přiblížit, a on oznámil, že, ježto jej princezna Ostla neposlechla, bude se konati veliký turnaj, a že rytíři, který prokáže největší udatenství, dá ruku princezny.

A vyslal heralda, aby prohlásil, že tak učiní.

A herald procházel zemí, oznamuje jeho přání a foukaje na veliký plechový roh a jezdě na nádherném komoni, který se vzpínal a tančil; a vesničaná hleděli na něho a říkali: „Hleďme, to je jeden z těch trubačů na plechový roh, o nichž nám vyprávěli kronikáři.“

A když vzešel určený den, král seděl na hlavní tribuně a třímal ve své ruce zástavu souboje a po jeho boku seděla princezna Ostla, která byla velmi bledá a krásná, ale se smutným očima, z nichž jen jen neproudily slzy. A rytíři, kteří přišli na turnaj, hleděli na princeznu, žasnouce nad její krásou, a každý z nich přísahal, že ji získá, aby si ji mohl vzít a stolovati s králem. Náhle princeznino srdce vysoce poskočilo, neboť uzřela mezi rytíři jednoho chudého studenta, kterého milovala.

Rytíři sedli na koně a jeli řadou podle tribuny a král zastavil chudého studenta, který měl nejhoršího oře a nejchudší čabraku ze všech knížat, a řekl:

„Pane rytíři, řekněte mi, prosím, z čeho jest zhotovena vaše výzbroj, jež vyhlíží tak otrapsky a ošumělé?“

„Och, králi,“ řekl mladý rytíř, „ježto se chystáme do tuhého boje, nazval bych ji starým železem, libo-li.“

„Tisíc láteř,“ řekl král, „mládí je hezky důvtipné.“

V té chvíli princezna Ostla, jíž se udělalo lépe, když spatřila svého miláčka, vstrčila si do úst kousek žvýkáci gumy a stiskla ji zuby, a pak se trochu usmívala a ukazovala krásné perly svých úst. Ihned,

jakmile to rytíři postřehli, dvěstěsedmnáct z nich odešlo ke královu správci a opatřili si píci pro koně a odjeli domů.

„Zdá se to býti velice příkré,“ řekla princezna, „že bych se nemohla provdati, protože žvýkám.“

Dva rytíři však zůstali, z nichž jeden byl princeznin mileneček.

„V každém případě jest jich dosti pro bitku,“ řekl král. „Pojďte sem, ó, rytíři, chcete se utkati o ruku této krásné lady ?“

„Chceme se utkati,“ řekli rytíři.

Oba rytíři zápasili dvě hodiny a na konec princeznin milý dosáhl převahy a shodil druhého na zemi. Vítězný rytíř zabočil s koněm před krále a hluboce se mu uklonil v sedle.

Na tvářích princezny Ostly objevil se růžový ruměnek; v jejích očích zápolil žeh rozčilení s jemným, žárem lásky; pootevřela rty, půvabné vlasy se jí rozpoutaly, chopila se opěradla svého sedadla a naklonila

se dopředu se vzdouvajícími se ňadry a šťastným smíchem, aby uslyšela slova svého milence.

„Dobře jste bojoval, pane rytíři,“ řekl král. „A přejete-li si ode mne splnění nějakého přání, jen je jmenujte.“

„Tedy,“ řekl rytíř, „prosím vás o toto: koupil jsem patentní práva pro vaše království na proslavené Schneiderovy francouzské klíče a přeji si, abyste mi je listinou potvrdil.“

„Má se státi,“ řekl král, „ale musím vám říci, že v mém království není opic.“

S výkřikem vzteku vítězný rytíř vyskočil na svého koně a ujížděl pryč v zuřivém trysku.

Král chtěl promluvíti, když hrozné podezření mu náhle napadlo a on padl mrtev na tribunou.

„Můj bože!“ zvolal. „Zapomněl s sebou vzít princeznu!“

UBOHÉ PRAVIDLO

Častokrát jsem dokazoval a časem tvrdil, že žena není záhada; že muž může ji předpovídati, vykládati, podrobiti, chápati a vyložit. To, že je záhadou, sama namluvila důvěřivým mužům. Zda jsem měl pravdu, či ne, uvidíme. Zrovna tak „Harfeníkova zásuvka“ říkala v minulých letech: „Následující dobrou povídku vypravuje Miss — Mr — Mr — a Mr. —“

Pomineme biskupa X a ctihodného —, neboť na ty se to nevztahuje.

V těch dnech byla Paloma novým městem na trati jižní tichomořské dráhy. Zpravodaj by ji nazval žampionovým městem; ale nebyla. Od počátku až do konce byla druhu muchomurek.

Vlak zde zastavoval v poledne, jednak, aby parostroj vzal vodu, jednak, aby cestující se napili a najedli. Byl zde nový hotel ze žluté borovice, též skladiště vlny a snad tři tucty chalup. Zbytek se skládal ze stanů, pastevských koníků, bláta černého jako vosk a mesquitových stromů, vše to lemováno obzorem. Paloma byla městem teprve vznikajícím. Domy představovaly víru; stany naději; vlak dvakrát denně dojíždějící, kterým jste mohli odjetí — hrál chvályhodně úlohu křesťanské lásky. Pařížský restaurant zaujímal nejblátivější místo ve městě, když přšelo, a nejteplejší, když svítilo slunce. Byl nápadem, majetkem i kouskem občana, známého pod jménem Old Man Hinkle, který vyšel z Indiany, aby založil štěstí v této zemi kondensovaného mléka a jahel.

Rodina žila v tomto baráku, který měl čtyři místnosti, byl nenatřen a vybedněn prkny proti nepohodě. Za kuchyní byl „útulek“, zrobený z příček, pokrytých šaparelovými otepěmi. Pod ním byl stůl a dvě lavice, každá dvacet stop dlouhá, výrobek to palomského místního tesařství. Podávala se zde skopová pečeně.

dušená jablka, vařené boby, sodnaté suchary, puding a horká káva pařížského jídelního lístku.

Matka Hinkle a služebná slyšící na „Betty“, kterou nebylo vidět, vládly kuchyňskému krbu. Otec Hinkle s mlokovitými palci podával horké pokrmy. V hodinách shonu mexikánský mladík, který prostřed spěchu si kroutil a kouřil cigarety, mu pomáhal při obsluze hostů. Jak jest při pařížských banketech, dávám nejsladší na konec svého mnohomluvného menu.

Ileen Hinkle!

Pravopis jest správný, neboť jsem viděl její podpis. Není pochyby, že by měla být jmenována podle sluchu; ale ona měla tak skvělou ortografii, že sám Tom Moore, kdyby ji spatřil, podepsal by zvukopis.

Ileen byla dcerou domu a první lady Pokladní, která vnikla do území jižně od západovýchodní trati, vedoucí Gaivestonem a Del Riem. Seděla na vysoké stoličce v hrubé pokladně ze sosnového dřeva — nebo byl to chrám? — pod útlukem u kuchyňských dveří. Vpředu byla chráněna krytem z ostnatého drátu, ve kterém byl malý obloukovitý otvor, kterým se podávaly peníze. Nebesa vědí, nač byl ten ostnatý drát; neboť každý muž, který tu po pařížsku obědval, byl by rád zemřel v jejích službách. Její práce byla snadná; každé jídlo stálo dolar; podali jste jej otvorem a ona jej vzala.

Mám v úmyslu popsati vám lleene Hinkle. Zatím však vás musím zpraviti o svazku Edmunda Burkeho, nadepsaném: „Filosofické zkoumání o původu našich myšlenek . o vznešeném a krásném.“ Je to podrobná rozprava poprvé probírající primitivní pojetí krásna — oblost a hladkost — myslím, v souhlasu s Burkem, že existují. To je dobře řečeno. Okrouhlost jest zjevný půvab; pokud se týká hladkosti — čím více vrásek žena dostává, tím uhlazenější se stává.

Ileen byla, přesně vzato, rostlinnou směsí, zaručenou čistou ambrosií a aktem gileadského balšámu z roku Adamova pádu. Byla plavý souhrn ovoce — jahod, broskví, třešní atd. Měla veliké oči a vyznačovala se klidem, který předchází před bouří, která nikdy

nepřijde. Ale zdá se mi, že takovéto úsilí o popis krásy jest plýtvati slovy za každou cenu. Krása vzniká v očích jako záliba. Jsou tři druhy krásy — je mi určeno, abych kázal; nikdy se nedržím povídky.

První krása jest pihovatá a tuponosá dívka, která se vám líbí. Druhá jest Maud Adams. Třetí jsou dámy na Bouguereauových obrazech. Ileen jest čtvrtá. Jest správkyní Čistého Města. Jí by patřilo spíše tisíc zlatých jablek a trojské Heleně býti pradlenou.

Pařížský restaurant tvořil východisko poloměru. Až z dalekého obvodu jezdili muži do Palomy, aby si získali její úsměv. Dostali jej. Jeden pokrm — jeden úsměv — jeden dolar. Ale při veškeré nestrannosti zdála se Ileen obdařovati přízní tři obdivovatele nad všechny ostatní. Zachováváje pravidla zdvořilosti, zmíním se o sobě až na konec.

První byl stavitelský výlupek, známý jako Bryan Jacks — jméno, jež se zevně setkávalo se zdrženlivostí. Jacks byl odchován na dláždění měst. Byl to malý muž, zrobený z materiálu podobného poddajnému pískovci. Jeho vlasy měly barvu jako cihlová kvakerská modlitebna; oči byly jako dvě mechynky; ústa se podobala otvoru poštovní schránky na dopisy.

Znal každé město od Bangoru až k San Francisku, odtud severně až k Portlandu, odtud čtyřicetpět stupňů jihovýchodně, při čemž zorný bod tvořila Florida. Měl v malíčku každé umění, řemeslo, hru, zaměstnání, povolání i sport na světě, byl při každé, nebo aspoň spěchal za každou důležitou událostí, která se mezi Oceány přihodila od jeho pěti let. Mohli jste otevřítí atlas, položití prst nazdarbůh na jméno některého města a Jacks řekl vám křestní jména tří vynikajících měšťanů, dříve než jste jej mohli zavřítí. Mluvil blahosklonně, ba s pohrdáním o Broadway, Beacon Hillu, Michiganu, Euclidwa Páté Avenui a St. Louis Four Courts. Věčný žid ve srovnání s ním . pokud se kosmopolitismu týká, zdál by se pouhým poustevníkem. Naučil se všemu, co ho svět mohl naučiti, a rád o tom vyprávěl.

Protiví se mi, aby byla o mně učiněna zmínka Pollokovým „Během Času“ a vám též; ale kdykoliv jsem uzřel Jacksa, vzpomněl jsem na popis básníka jiného básníka jménem G. G. Byrona, který

„Pil brzy; pil hluboce — pil doušky, které by napojily miliony věšdních lidí; pak umřel žízní, ježto nebylo co pít.“

Takto vybavený Jacks, jenže nehodlající zemřít, přišel do Palomy, která se k tomu chystala. Byl telegrafistou a nádražním a expresním jednatelem s platem sedmdesáti pěti dolarů měsíčně. Nemohl jsem nikdy pochopiti, jak mladý muž, který všechno znal a všechno dovedl, mohl býti spokojen se službou v takovém podřízeném postavení, ačkoliv učinil kdysi zmínku, že to byla osobní přízeň k presidentovi a akcionářům S. P. Ry. Company.

Ještě jednu řádku popisu, a prokouknete Jacka veskrze. Nosil světlemodré šaty, žluté boty a vázanku zhotovenou z téže látky, jako byla jeho košile.

Mým soupeřem číslo dvě byl Bud Cunningham, který byl zaměstnán na ranchu blíže Palomy, aby pomáhal přemoci vzpurný dobytek, by se držel v mezích slušnosti a pořádku. Bud byl jediný cowboy, jakého jsem uzřel mimo divadlo, který vypadal divadelně. Nosil sombrero, koženky a šátek uvázaný vzadu na krku.

Dvakráté týdně jezdil Bud z Rancho Val Verde, aby povečeřel v pařížském restaurantu. Jezdil na velmi zpupném kentuckém koni úžasně rychlým klusem a živočicha toho zarážel obvykle tak náhle pod velkou mesquitou na rohu otýpkového útulku, že jeho nohy brázdily na yardy daleko kanály v jílu.

Jacks a já byli jsme ovšem pravidelnými strážníky restaurantu.

Přední místnost Hinkleova domu byl úhledný malý přijímací pokoj, jak jen takový byl možný v této černovoskovité krajině. Byl plný vrbových houpacích židlí a doma pletených pokrývek a albumů a skořápek škeblí, vše to pěkně srovnáno. A malé pianino v rohu.

Zde Jacks a Bud a já — či někdy jeden nebo dva z nás, podle svého štěstí — sedávali jsme za večera, když bylo po obchodě a „navštěvovali jsme“ miss Hinkle.

Ileen byla přemýšlející dívka. Byla určena pro vyšší věci (může-li býti něco vyššího) než bráti po celý den dolary vyhlídkou z ostatného drátu. Četla, naslouchala a přemýšlela. Její vzezření založilo by méně

ctížadostivé dívce životní dráhu; ale povznesena nad pouhou krásu, musela založiti cosi jako salon — jediný v Palomě.

„Nemyslíte, že Shakespeare byl velký spisovatel?“ tázávala se s takovým hezkým malým svráštěním klenutého obočí, že by i nedávno zemřelý Ignacius Donnelly, kdyby je byl spatřil, mohl stěží zachrániti svého Bacona.

Ileen byla též názoru, že Boston jest vzdělanější město než Chicago; že Rosa Bonheur byla z největších ženských malířek; že obyvatelé západu jsou přímější a srdečnější, než obyvatelé východu; že Londýn musí býti velmi mlhavé město a že Kalifornie je asi velmi příjemná na jaře. A měla ještě mnoho jiných názorů, které byly znamením, že jest ve shodě s nejlepšími myšlenkami na světě.

Tyto názory nasbírala konečně z doslechu a ze životní zkušenosti, Ileen měla však též vlastní theorie. Zvláště jednu rozvíjela před námi neúnavně. Protivilo se jí pochlebování. Hlásala, že přímost a poctivost v jednání i v řeči jsou hlavní ozdobou mužů i ženy. Bude-li jednou mít někoho ráda, že to bude jen pro tyto vlastnosti.

„Jsem přesycena,“ řekla jednou večer, když jsme my tři meskvitští mušketýři byli v salonku, „poklonami, platíciemi mému vzezření. Víím, že nejsem krásná.“

(Bud Cunningham mi později řekl, že musel dělati vše možné, když to řekla, aby jí nenazval lhářkou.)

„Jsem pouze malá dívka středního západu,“ pokračovala Ileen, „která si poctivě přeje, aby byla jednoduchá a milá a snaží se pomáhati otci, aby mohl skromně žíti.“

(Old Man Hinkle posílal po lodi do banky v San Antoniu měsíčně tisíc stříbrných dolarů čistého zisku.)

Bud se vrtěl na židli a ohýbal okraj klobouku, k jehož odložení se nedal nikdy nikým přemluvíti. Nevěděl, zda si přeje, co říká, že si přeje, či co ví, že zasluží. Mnohem moudřejší muž by váhal se rozhodnouti. Bud se rozhodl.

„Nu — Miss Ileen, krása není snad všechno. Ač nechci říci, že

byste nebyla hezká, obdivoval jsem se vždy více u vás než čemukoliv jinému oddanému způsobu, jakým se chováte k mamince a tatínkovi. Každý, kdo jest dobrý k rodičům a prostý, nepotřebuje býti zvláště hezký.“

Ileen obdařila ho nejsladším úsměvem. „Děkuji vám, Mr. Cunnighame,“ řekla. „Považuji to za nejlepší poklonu, jíž se mi po dlouhé době dostalo. To, co jste řekl, slyšela jsem mnohem raději, než kdybyste byl mluvil o mých očích a vlasech. Jsem ráda, že mi věříte, když říkám, že nemám ráda lichocení!“

Zde bylo naše heslo. Bud trefil do černého. Nepřivedete Jackse z rovnováhy. Hned se rozezvučel.

„Jistá věc, Miss Ileen,“ řekl, „ti, kdo hezky vypadají, nevyhrají to vždycky. Tedy ovšem, vy nevyhlížíte zle — ale to nemá ceny. Znal jsem kdysi v Debuque dívku s tváří jako kokosový ořech, která uměla stáhnouti na dvakrát kočku na vodorovné příčce, aniž by přehodila ruce. Nuže, snad některá dívka by dovedla rozmačkat celou sklizeň broskví v Kalifornii na marmeládu, a tohle by nesvedla. Viděl jsem — hm — horší obličej než máte vy, Miss Ileen; ale co se mi na vás líbí, jest obchodní způsob, kterým vy všechno děláte. Chladnokrevností a moudrostí — si dívka dobude půdy. Mr. Hinkle mi předešlého dne řekl, že jste nikdy nepřijala dolaru padělaného olovem neb z olova, od té doby, co jste v jeho obchodě. To je něco pro dívku — to na mě dělá dojem.“ Jacks obdržel také úsměv.

„Děkuji vám Mr. Jacksi,“ řekla Ileen. „Kdybyste jen věděl, jak si vážím toho, jenž jest upřímný a není lichotník! Jsem tak znavena lidmi, kteří mi říkají, že jsem hezká. Myslím, že nejkrásnější věc na světě jest míti přátel, kteří povědí pravdu.“

Pak se mi zdálo, že vidím očekávání na Ileenině tváři, když na mě pohlédla. Dostal jsem náhle divokou chut zkusiti štěstí a říci jí, že z celého krásného díla Velkého Umělce jest nejvýbornějším — že jest bezvadná perla čistě a jasně se třpytící v obrubě černého bahna a smaragdové prerie — že jest vrcholem; a pokud se mne týká, že bych nedbal, zda jest ukrutná jako hadí zub k milujícím rodičům, neb zda neumí rozeznati padělaný dolar od přesky udidla, jen kdybych

mohl pěti, zpívati, chváliti, velebiti a uctívati její neporovnatelnou a obdivuhodnou krásu.

Zdržel jsem se však. Obával jsem se údělu pochlebníka. Zpozoroval jsem, co se jí líbí při obratných a opatrných slovech Budových a Jacksových. Ne! Miss Hinkle nebyla tou, kterou by oklamal postříbřený lichotníkův jazyk. Tož jsem se připojil ke sboru upřímných a poctivých. Stal jsem se pojednou lživým a poučujícím.

„V každém věku, Miss Eleen,“ řekl jsem, „přes všechnu poesii a romance byl obdivován u ženy více intelekt než krása. Ba i u Kleopatry nacházeli více půvabu v její královské mysli než v obličeji.“

„Dobře, myslela bych tak!“ řekla Ileen. „Viděla jsem její obrazy, které nestály za mnoho. Měla hrozně dlouhý nos.“

„Smím-li tak říci,“ pokračoval jsem, „připomínáte mi Kleopatru, Miss Ileen.“

„Proč pak, nemám tak dlouhého nosu!“ řekla otvírajíc široce oči a dotýkajíc se toho milého tvaru ukazováčkem, na kterém měla důlek.

„Proč — hm — míním tak,“ řekl jsem — „míním duševním nadáním.“

„Och!“ řekla; a pak jsem obdržel svůj úsměv, jako jej dostali Bud a Jacks.

„Děkuji vám všem,“ řekla velmi, velmi sladce, „za to, že jste tak přímí a poctiví ke mně. Přála bych si, abyste se vždy chovali takovýmhle způsobem. Jen mi vždy bez obalu a pravdivě řekněte, co myslíte, a budeme nejlepšími přáteli na světě. A teď, ježto jste byli tak dobří ke mně, a tak dobře pochopili, jak se mi protiví lidé, kteří nedělají nic jiného, než že mi činí přehnané poklony, zazpívám a zahraji vám trochu.“

My jsme jí ovšem vyjádřili své díky a radost; bylo by nás však více těšilo, kdyby Ileen zůstala na své nízké houpací židli tváří v tvář s námi a dovolila nám, abychom na ni hleděli. Neboť nebyla Adelinou Patti, dělila ji od ní větší dálka, než jsou největší dálky, do kterých tato diva zajížděla. Měla slabý cukrující hlas, podobný hrdliččímu a takový, že sotva obsáhl salonek, když okna a dveře byly zavřeny

a Betty nechrástila dvířky kuchyňských kamen. Ovládala stupnici tónů, která podle mého úsudku by vydala na pianě šest oktáv. Její nástupy a trilky zněly jako bubláni prádla v železném prádelním hrnci vaší babičky. Věřte,

že musela býti krásná, neboť vám říkám, že nám to znělo jako hudba.

Hudební vkus Ileenin nevyklučoval žádného směru. Měla ve zvyku zpívat celou hromadu hudebních sešitů ležících na levé straně pianinové desky a každou skladbu, kterou popravila, odkládala na pravou stranu. Příští večer zpívala z prava na levo. Její oblíbenci byli Mendelssohn, Moody a Sankey. Na žádost pak přidávala na konec „Fialky sladké“ a „Když listí vadne“.

Když jsme my tři o desáté odcházeli, chodili jsme obyčejně na malou Jacksovu dřevěnou stanici a sedávali na peróně a klátili nohama a zkoušeli vypumpovati jeden z druhého, kam se asi náklonnost Miss Ileen kloní. Tot způsob soupeřů — nevyhýbají se sobě a neškaredí se na sebe; scházejí se, hovoří a vykládají — snažíce se odhadnouti státnickým uměním sílu nepřítelovu.

Jednoho dne přijel do Palomy na černém koni mladý právní zástupce, který bez dalších okolků vystavil svou tabulku i sebe na podívanou městu. Jmenoval se C. Vincent Vesey. Na první pohled jste uhodli, že byl právě promován na jihozápadním právnickém učilišti. Jeho kabát á la princ Albert, světle proužkované kalhoty, měkký černý klobouk se širokým okrajem a nízká bílá muselinová vázanka svědčily o tom hlasitěji, než jakýkoliv diplom. Vesey byl Daniel Webster, lord Chesterfield, Beau Brummell a Little Jack Horner v jedné osobě. Jeho příchod vzrušil Palomu. Následujícího dne, kdy se stal přírůstkem města, byl přehlížen a odložen mezi partiové zboží.

Vesey ovšem, aby zavedl svou kancelář, musil se stýkati s palomskými i přespolními občany. Byl ochoten ucházeti se stejně o přízeň staré gardy jako veselých místních chlapíků. Tím se stalo, že Jacks, Bud Cunningham a já měli jsme čest s ním se seznámiti.

Nauka o předurčení by ztratila na věrohodnosti, kdyby byl Vesey nespátřil Ileeny Hinkleové a nestal se čtvrtým účastníkem

turnaje. Na štěstí se stravoval v hotelu ze žluté borovice a nikoliv v pařížském restaurantu; ale k našemu postrachu stal se návštěvníkem salonku Hinkleových. Jeho spoluucházení přivedlo Buda k výstřednímu rouhání, přinutilo Jackse k výbuchům hantýrky tak příšerné, že zněla hrozněji, než nejříznější kletby Budovy a činilo mne němým z těžkomyslnosti.

Neboť Vesey byl výmluvný. Slova se z něho řinula jako olej z nálevky. Nadsázky, poklony, velebení, ocenění, medové dvornosti, zlaté úsudky, chvalořeči a nezastřené chvalozpěvy závodily v jeho řečech o přednost. Měli jsme malou naději, že by Ileen odolala jeho řečnickému umění a princovi Albertovi.

Přišel však den, který nám dodal odvahy.

Jednoho večera za šera seděl jsem na chodbičce před salonkem Hinkleových, čekaje, až Ileen přijde, a tu jsem uslyšel vevnitř hlasy. Vešla do pokoje s otcem a Old Man Hinkle počal s ní rozmlouvat. Poznamenal jsem již dříve, že to byl bystrý muž a nikterak v rozporu s filosofií.

„Ily,“ řekl „vidím tu tři nebo čtyři mladé chlapíky, kteří tě pravidelně po delší čas navštěvují. Máš některého z nich nad jiné raději?“

„Proč pak, otče,“ odpověděla. „Mám je všechny velmi ráda. Myslím, že Mr. Cunningham i Mr. Jacks i Mr. Harris jsou všichni velmi milí mladí muži. Jsou tak přímí a poctiví ve všem, co mi říkají. Neznám Mr. Veseye příliš dlouho, avšak myslím, že jest velmi milý mladík, jest tak přímý a poctivý ve všem, co mi říká.“

„Nuže, to je k čemu mířím,“ řekl starý Hinkle. „Vždycky jsi říkávala, že máš ráda lidi, kteří mluví pravdu a nebalamutí tě poklonami a falešnými řečmi. Nuže, myslím, abys ty hochy podrobila zkoušce, abys viděla, kdo z nich bude s tebou mluvití nejpoctivěji.“

„Ale jak to mám udělat, otče?“

„Řeknu ti to. Dovedeš trochu zpívati, Ily; učila ses hudbě skoro dva roky v Logansportu. To není sice dlouho, ale bylo to vše, co jsme si mohli tehdy dovoliti. A tvůj učitel řekl, že nemáš hlasu a že by bylo plýtváním peněz, abys pokračovala. Nuže, myslím, aby ses

těch hochů otázala co myslí o tvém zpěvu a uvidíš, co ti který řekne. Ten muž, který ti v tomto ohledu poví pravdu, bude mít důkladnou odvalu a spolehne se na ni. Co myslíš o tom plánu?“

„Dobře, otče,“ řekla Ileen. „Myslím, že je to dobrá myšlenka a zkusím to.“

Ileen a Mr. Hinkle vyšli z pokoje vnitřními dveřmi. Nezpozorován spěchal jsem dolů na stanici. Jacks byl u telegrafního stolku čekaje na osmihodinový vlak. Tu noc byl Bud ve městě a když přijel na stanici, vypravoval jsem jim o onom rozhovoru. Byl jsem loyální

ke svým soupeřům, jak by všichni poctiví obdivovatelé všech Ileen měli býti.

Všechny nás tři napadla současně povznášející myšlenka. Jistě že tato zkouška vyloučí Veseye ze závodu. I se svým nasládlým lichotnictvím bude vyhnán z kolbiště. Dobře jsme si pamatovali Ileeninou zálibu v přímosti a poctivosti a jak hodnotila pravdu a poctivost nad prázdné poklony a lichometnosti.

Ruku v ruce nahoru a dolů peronem jsme tančili groteskní tanec radosti a zpívali z plných plic „Muldoon byl pravý muž“.

Toho večera seděli jsme my čtyři uchazeči ve vrbových houpacích židlích poblíže té šťastné, která chovala ladnou postavu Miss Hinkleové. Tři z nás čekali s potlačovaným rozčilením na začátek zkoušky. Nejprve zkoušela Buda.

„Mr. Cunninghame,“ řekla Ileen s okouzujícím úsměvem, když byla zazpívala „Když listí vadne“, „co vpravdě soudíte o mém hlase? Přímo a poctivě, tak jak si přeji, abyste byl vždy ke mně.“

Bud se svíjel na židli jako úhoř, když dostal takovou příležitost ukázati upřímnost, která se na něm, jak věděl, žádala.

„Řeknu vám pravdu, Miss Ileen,“ řekl vážně, „máte hlas jako lasička, je to jen slabý kvikot, jak sama víte. Ovšem, my všichni rádi slyšíme váš zpěv, neboť proto přece jest sladký a konejšivý, a vy vypadáte stejně pěkně, když sedíte na pianové stoličce, jako když se jen rozhlížíte. Ale spoléhám se, že sama nemyslíte, že by se váš hlas hodil pro opravdový zpěv.“

Pohlédl jsem skrytě na Ileen, abych viděl, zda Bud nepřepial svou přímou, ale její spokojený úsměv a sladce promluvené díky mne ujistily, že jsme na pravé cestě.

„A co myslíte vy, Mr. Jacksi?“ tázala se potom.

„Vezměte to ode mne,“ řekl Jacks, „nepatříte mezi primadony. Slyšel jsem je šveholiti ve všech městech Spojených Států; a říkám vám, že váš hlasový fond je nemožný. Jinak máte celý vymydlený svazek velké opery — na tvářích, myslím; neboť všichni velcí křiklouni vyhlízejí vůbec jako Mary Ann o svých čtvrtcích. Ale nezurčí to, Váš čípek není ten pravý mlýnek — jeho chod není správný.“

Ileen se vesele zasmála Jacksově kritice a pohlédla na mě tázavě.

Připouštím, že jsem chvíli vázl. Nebylo tohle vše trochu příliš přímé? Snad jsem se vždy trochu kryl ve svém dobrozdání; vytrval jsem však s kritiky.

„Nevyznám se ve vědecké hudbě, Miss Ileen,“ řekl jsem, „ale přímo řečeno, nemohu mnoho chváliti hlas, který vám dala příroda ke zpěvu. Bývalo oblíbeným přirovnáním, že velký pěvec zpívá jako pták. Dobře, jsou ptáci a ptáci. Mohl bych říci, že váš hlas mi připomíná hlas drozda — je hrdelní, slabý, nemá velkého objemu a pestrosti — ale vždy, hm — jest sladký — svým vlastním způsobem —.“

„Děkuji vám, Mr. Harris,“ přerušila mne Miss Hinkle. Věděla jsem, že mohu spoléhati na, vaši přímou a poctivost.“

A pak C. Vincent Vesey ohrnul manžetu sněhobílého rukávu a přišla voda do Lodoru.

Moje paměť není sto správně vylíčiti jeho mistrovský hold tomu neocenitelnému, samým bohem danému pokladu — hlasu Miss Hinkleové. Blouznil o něm takovými výrazy, že kdyby byly určeny ranním hvězdám, když zpívají, způsobily by, že hvězdný sbor by vybuchl v meteorickou pršku plamenné samolibosti.

Na koncích svých bílých prstů probral operní hvězdy všech kontinentů od Jenny Lindové až po Emu Abbouttovou a to jen, aby zlehčil jejich nadání. Mluvil o hrtanech, prsních tónech, tvoření

hudebních vět, arpedžech a ostatním podivném příslušenství hrdelního umění, jako by byl vehnán do úzkých, připouštěl, že Jenny Lindová měla o ton nebo dva ve vysoké poloze více, jichž dosud Miss Hinkleová nedosáhla, avšak — !!! — to je pouze věcí cviku a školení.

A v závěru řeči předpovídal — slavnostně předpovídal — v pěveckém umění kariéru „vycházející hvězdě Jihozápadu — hvězdě, na kterou velký starý Texas může býti pyšný,“ až dosud v annálech hudební historie nepředstížené.

Když jsme o desáté odcházeli, jako obvykle potřásla Ileen každému z nás přátelsky a srdečně rukou, přivedla nás úsměvem ve vytržení a pozvala nás, aby jsme ji opět navštívili. Nezdálo se mi, že by některému z nás dávala přednost před ostatními — tři z nás však věděli — věděli.

Věděli jsme, že příměst a poctivost zvítězila a že teď můžeme počítati jen se třemi soupeři na místo čtyř.

Na stanici vyňal Jacks pintovou láhev likéru, jím samým vyrobeného, a oslavovali jsme pád hlučného vetřelce.

Uplynuly čtyři dny, aniž by se přihodilo něco hodného vyprávění.

Pátého dne vešli jsme Jacks a já do besídky z chraští, abychom povečeřeli, a uzřeli jsme mexického mladíka, kterak v čistém opasku a modré námořnické košili na místě naší bohyně přijímá dolary otvorem v ostatném drátu.

Spěchali jsme do kuchyně a potkali otce Hinkleho se dvěma poháry horké kávy v rukou.

„Kde jest Ileen?“ tázali jsme v recitativu.

Otec Hinkle byl vlídný člověk. „Dobrá, páni,“ řekl, „bylo to její náhlé předsevzetí; ale mám peníze, a dovoluji jí, aby šla svou vlastní cestou. Odešla do kory — konservatoře v Bostonu na čtyři roky, aby zdokonalila svůj hlas. Nyní mi odpustte, páni, musím jít, neboť káva je horká a mé palce choulostivé.“

Tu noc na místě tří seděli jsme čtyři na staničním peroně a kývali nohama. E. Vincent Vesey byl mezi námi. Rozprávěli jsme,

ZELENÉ DVEŘE A JINÉ POVÍDKY

zatím co psi štěkali na měsíc, který vystupoval nad šaparalem velký jako pětacent nebo moučný barrel.

A rozprávěli jsme, zda jest lépe ženě lháti, nebo říci jí pravdu.

A ježto jsme byli všichni mladí, nedošli jsme k rozhodnutí.

UKAŽTE MI SVŮJ PULS.

N uže, šel jsem k doktorovi.
„Jak je to dlouho, co jste požil nějakého alkoholu?“ tázal se.

Odvraceje hlavu, odpověděl jsem: „Oh, malá chvílka.“

Byl to mladý doktor asi mezi dvaceti a čtyřiceti. Nosil heliotropové ponožky, ale tvářil se jako Napoleon. Líbil se mi ohromně.

„Nyní,“ řekl, „hodlám ukázati vám účinek alkoholu na vašem „oběhu.“ Míním aspoň, že řekl „oběhu“, ačkoliv snad to bylo „pozornosti“.

Obnažil mou pravou paži až k lokti, vyňal láhev whisky a dal mi doušek. Počal se ještě více tvářiti jako Napoleon. Počínal se mi líbiti lépe.

Potorn přiložil na mé hořejší rámě těsné obvazovadlo a prsty zadržel mou tepnu a stiskl kaučukovou kouli spojenou s přístrojem na stojánku, který vypadal jako teploměr. Rtut skákala nahoru a dolů, aniž by se zdálo, že se někde zastavila, ale doktor řekl, že označila dvě stě třicet sedm či stošedesát pět, či nějaké takové číslo.

„Nyní,“ řekl, „vidíte, jak působí alkohol na krevní tlak.“

„To jest úžasné,“ řekl jsem, „ale míníte, že jest to dostatečná zkouška? Odbyli jsme jednu, vyzkoušejme ještě druhé rameno.“ Ale ne!

Nyní uchopil mou ruku. Myslel jsem, že je po poradě a že řekne sbohem, ale vše, co chtěl, bylo, že mne píchl jehlou do konečku prstu a srovnával rudou krůpěj se skupinou padesáticentových pokerových karet, které měl přiklizeny na listu papíru.

„To jest haemoglobinová zkouška,“ vykládal. „Barva vaší krve jest chybna.“

„Správně,“ řekl jsem, „vím, že by měla být modrou, ale žijeme v zemi míšenců. Někteří z mých předků byli kavalíři, ale zadali si s některými lidmi z ostrova Nantucket, takže. . .“

„Míním,“ řekl doktor, „že odstín krve jest příliš světlým.“

„Oh,“ řekl jsem, „to jest důsledek rozpalování se na místo zápalu.“

Doktor pak mne krůtě tloukl do hrudní oblasti. Když tak činil, nevím, zda mi více připomínal Napoleona či Battlinga, či lorda Nelsona. Pak tvářil se vážně a zmínil se o celé řadě neduhů, které tělo dědí, většinou končících naitis. Bezodkladně dal jsem mu na jeho účet 15 dolarů.

„Jest některý z nich či každý nevyhnutelně smrtelný?“ tázal jsem se. Mínil jsem, že můj těsný vztah k záležitosti opravňuje mne, abych projevil určitý zájem.

„Každý z nich,“ odpověděl bodře. „Ale jejich postup lze zastavit. Při náležitě péči a patřičném nepřetržitém ošetřování můžete žít do osmdesáti pěti či devadesáti let.“

Počal jsem přemýšleli o doktorově účtu: „Osmdesát pět arci dostačí,“ poznamenal jsem. Platil jsem dalších deset dolarů na účet.

„První, co jest učiniti,“ řekl s novým oživením, „jest nalézt sanatorium, kde budete míti na nějaký čas úplný klid a kde uvedete své nervy do lepšího stavu. Sám jsem ochoten jíti s vámi a vybrati vhodné.“

Tak dopravil mne do blázince v Catskillu. Byl na holém pohoří málo navštěvovaném. Nebylo zřítí ničeho, leč kamení a skály, trochu sněhu a rozptýlené sosny. Tamní mladý ošetřující lékař byl velmi příjemný. Dal mi dráždidlo, aniž by mi přiložil na rameno kompressu.

Byl čas přesnídávky, a byli jsme pozváni, abychom se účastnili. Bylo tu u malých stolů v jídelně asi dvacet spolubydlitelů. Mladý ošetřující lékař přišel k našemu stolu a řekl: „Jest obyčejem zacházeli s našimi hosty ne jako s pacienty, nýbrž jako s unavenými dámami a gentlemany, užívajícími klidu. Ať trpí sebe menší chorobou, nenaráží na ni nikdo při rozhovoru.“

Můj doktor volal hlasitě na sklepnici, aby mi přinesla k jídlu

fosfoglycerát s drobným vápnem, psí chléb, bromoseltzerové lívance a čaj nux vomica. Tu ozval se zvuk, jako když náhle zavane bouře mezi borovicemi, Vyvozovali jej všichni hosté v pokoji hlasitě šeptající : „Neurasthenie!“ — vyjímaje jednoho nosatého muže, jehož jsem slyšel zřetelně říci: „chronický alkoholism“. Doufám, že se s ním ještě setkám. Ošetřující lékař se obrátil a odcházel.

Asi hodinu po přesnídávkce odvedl nás k dílně — asi padesát yardů od domu. V tu stranu byli hosté doprovázeni též příručím a pomocníkem ošetřujícího lékaře — nohatým mužem v modrém sweatru.

Byl tak velký, že jsem si nebyl jist, zda má obličej, ale Společnost pro Utěšňování Pancéřů měla by radost z jeho rukou.

„Zde,“ řekl ošetřující lékař, „naši hosté nalézají zotavení z minulých duševních útrap tím, že se věnují fyzické práci — skutečná reakce.“

Byly tu soustruhy, tesařské potřeby, náčiní k modelování hlíny, kolovraty, osnovy tkaniva, šlapací mlýny, bubínky na rohožky, přístroje na zvětšování crayonportraitů, kovářské výhně a na pohled všechno, co by mohlo zajímati dobře platicí pomatené hosty prvotřídního sanatoria.

„Lady, dělající v koutě paštiky z bláta,“ šeptal ošetřující lékař, „není nikdo jiný než Lula Lulington, autorka novely nazvané Proč láska miluje. Co dělá nyní, dělá jednoduše proto, aby odpočinula své duši po provedení onoho krušného úkolu.“

Viděl jsem tu knihu. „Proč nečiní tak tím způsobem, že by psala na místo toho jinou?“ tázal jsem se. Jak zřejmo, nedospěl jsem tak daleko, jak mysleli.

„Gentleman, prolévající nálevkou vodu,“ pokračoval ošetřující lékař, „jest makléř z Wall-Streetu, zlomený přepracováním.“

Zapjal jsem si kabát.

Ostatní, které označil, byli architekti, hrající si s Noemovou archou, ministr čtoucí Darwinovu „Theorii vývoje“, právníci řezající dříví, znavené dámy ze společnosti, klábosící o Ibsenovi s pomocníkem v modrém sweatru, millionář

chorých nervů, ležící ve spánku na podlaze, a vynikající umělec, který tahal malý červený vagon po místnosti.

„Vyhlížíte hezky silně,“ řekl mi ošetřující lékař. „Míním, že nejlepším duševním zotavením pro vás by bylo, shazovati menší balvany se hřbetu hory a nositi je pak nazpět.“

Byl jsem již sto yardů daleko, když mne můj doktor dohonil.

„Oč se jedná?“ tázal se.

„Oč se jedná,“ pravil jsem, „jest, že tu nejsou po ruce aeroplány. Proto hodlám kodrcati vesele a spěšně pěšinou k oné stanici, a chytit první velmi pomalý expresní vlak zpátky k městu.“

„Dobře,“ řekl doktor, „snad máte pravdu. Toto zdá se sotva pro vás vhodným místem. Ale co potřebujete, jest klid — absolutní klid a pohyb.“

Té noci přišel jsem do hotelu v městě a řekl písáři: „Co potřebuji, jest absolutní klid a pohyb. Můžete mi dáti pokoj s jednou z oněch velkých skládacích postelí a smečku číšníků, aby ji zdvihali a sundávali, zatím co já odpočívám?“

Písář setřel skvrnu s jednoho nehtu a mrkl stranou na vytáhlého muže v bílém klobouku, sedícího v předsíni. Muž přistoupil a tázal se mne zdvořile, zda jsem si povšimnul křovin u západního vchodu. Nevšimnul jsem si jich, tedy mi je ukázal a pak si mne prohlížel.

„Myslel jsem, že je máte,“ řekl nevlídně, „ale soudím, že jste v pořádku. Měl byste raději starý muži navštívit doktora.“

O týden později můj doktor zkoušel mi tlak krve opět, bez předchozího dráždidla. Případal mi trochu méně jako Napoleon a jeho ponožky byly odstínu třísla, který na mne nepůsobil.

„Co potřebujete,“ rozhodl, „jest mořský vzduch a společnost.“

„Kdyby chtěla některá mořská panna,“ počal jsem, ale on se choval odborně.

„Sám chci,“ řekl, „vás doprovodili do hotelu Bonair na pobřeží Long Islandu a vidět, že jste dosel v dobrém stavu. To je klidné, pohodlné útočiště, kde se brzo zotavíte.“

Ukázalo se, že hotel Bonair je elegantním hostincem o devíti stech pokojích na ostrově opodál pevniny. Každého, kdo se patřičně

neustrojil k obědu, strčili do postranní jídelny a podávány byly jen želvy a šampaňské. Záliv byl velkou základnou zámožných majitelů jachet. C o r s a i r kotvil zde toho dne, kdy jsme sem dorazili. Viděl jsem samého Mr. Morgana, jak stojí na palubě a pojídaje sandwiche se sýrem, toužebně zírá k hotelu. Bylo to vlastně velmi laciné místo. Nikdo nebyl s to, aby platil jejich ceny. Když jste odcházeli, prostě zanechali jste svá zavazadla, ukradli člun a hnali jej v noci k pevnině.

Když jsem tu byl jeden den, zmocnil jsem se na stole písárově ležící složky telegrafních blanketů monogramem opatřených, a počal telegrafovati všem svým přátelům o peníze, abych se odtud dostal. Hráli jsme s doktorem partii kroketu na golfovém hřišti a šli jsme spat na trávník.

Když jsme se dostali zpět do města, zdálo se, že napadla mu náhle myšlenka. „Abych nezapomněl,“ tázal se, „jak je vám?“

„Ulehčilo se mi velmi,“ odpověděl jsem.

Nuže, konzultující lékař jest jiný. Není si zcela jist, zdali mu bude zapláceno či ne, a tato neurčitost vám zajišťuje bud nejpečlivější nebo nejnedbalejší pozornost. Můj doktor dovedl mne ku prohlídce ke konzultujícímu lékaři. Domníval se, že jsem chudý a věnoval mi pečlivou pozornost. Líbil se mi nesmírně. Probral se mnou několik souřadných cviků.

„Máte bolest vzadu ve hlavě?“ tázal se. Řekl jsem mu, že nemám.

„Zavřete oči,“ nařizoval, „sražte nohy dohromady a skákejte dozadu tak daleko, jak můžete.“

Byl jsem vždy dobrý skokan dozadu se zavřenýma očima, tedy jsem poslechl. Udeřil jsem hlavou do hrany dveří koupelny, které zůstaly otevřeny a byly vzdáleny pouze tři stopy. Doktor: byl velmi zarmoucen. Přehlédl, že dveře byly otevřeny. Zavřel je.

„Nyní pravým ukazováčkem dotkněte se svého nosu,“ řekl.

„Kde jest?“ tázal jsem se.

„Na vašem obličejí,“ řekl.

„Myslím svůj pravý ukazováček,“ vysvětloval jsem.

„Och, promiňte,“ řekl. Otevřel znovu dveře koupelny a vyndal

jsem svůj prst z jich štěrbin. Potom, když jsem provedl onen podivuhodný výkon prstem, řekl jsem:

„Nechci vás, doktore, klamati ohledně příznaků; mám vskutku cosi jako bolest vzadu hlavy.“ Ignoroval příznak a zkoušel pečlivě mé srdce nejnovější lidovou- dřevěnou-dětskou-akustickou rourou. Cítil jsem se jako v písničce.

„Nyní“, řekl, „klusejte jako kůň asi pět minut kolem pokoje.“

Pokud jsem jen mohl, podal jsem nejlepší imitaci diskvalifikovaného Percherona, vyváděného z Madison Square Garden. Aniž by se zdržoval, naslouchal pak opět mé hrudi.

„Žádná ozhřívka v naší rodině, doktoru“, řekl jsem.

Konsultující lékař podržel svůj ukazováček na tři palce od mého nosu. „Dívejte se na můj prst,“ poroučel.

„Používáte vždy Pearsonový,“ počal jsem; ale on pokračoval prudce ve své zkoušce.

„Nyní dívejte se přes záliv. Na můj prst. Přes záliv. Na můj prst. Na můj prst. Přes záliv. Přes záliv. Na můj prst. Přes záliv.“ Tak asi po tři minuty.

Vysvětloval, že to byla zkouška činnosti mozku. Zdála se mi snadnou. Ani jednou jsem si nespletl jeho prst se zálivem. Jsem ochoten se vsadit, že kdyby byl užil rčení: „Dívejte se jakoby nepředpojatě ven či raději se strany směrem k obzoru, tím směrem, abych tak řekl, jako jde sousední přítok,“ a „nyní opětovně či spíše poněkud sbíraje svou pozornost vynaložte ji na můj pozdvižený prst“ — vsadím se, pravím, že sám Harry James by nemohl ve zkoušce obstáti.

Optavše se mne, zda jsem měl kdy prastrýce s křivým hřbetem, či bratrance s oteklými kotníky, oba doktoři se uchýlili do koupelny a posadili se na okraj vany, aby provedli konzultaci. Jedl jsem jablko a hleděl nejprve na svůj prst a pak přes záliv.

Doktoři vyšli, tváříce se vážně. Ba více: Vypadali jako náhrobní kameny a papír oblíbeného Tennesského formátu. Sepsali dietní seznam, na který jsem se měl obmeziti. Obsahoval vše, o čem jsem

kdy slyšel, že jest k jídlu, mimo hlemýždě. A já nikdy nejím hlemýždě, leda, že by mě dohonal a prvý do mne kousl.

„Musíte přesně následovati této diety,“ řekli doktoři,

„Následoval bych ji celou míli, kdybych z ní obdržel desetinu“, odpověděl jsem.

„Dále jest důležité“, pokračovali, „venkovský vzduch a pohyb. A zde jest předpis, který vám velmi prospěje.“

Pak jsme se všichni vzchopili. Oni se chopili klobouků, a já jsem se vzchopil k odchodu.

Sel jsem k lékárníkovi a ukázal mu předpis.

„To bude státí dva dollary osmdesátsedm centů,“ za lahvičku o jedné unci,“ řekl.

„Dáte mi kousek provázku?“ řekl jsem. Udělal jsem dírky do receptu, protáhl provázek, uvázal si jej kolem krku. Každý z nás je trochu pověřivý, a já jsem náchylný věřit v amulety.

Nic mi sice nescházelo, bylo mi však velmi nevolno. Nemohl jsem pracovati, spáti, jisti či hráti cricket. Abych získal trochu soustrasti, zbýval jediný prostředek, neholiti se čtyři dny. Ba i potom snad by někdo řekl: „Starý muži, vypadáte tak zdravě, jako suk borovice. Byl jste na výletě v lesích Maine, eh?“

Pak jsem si náhle vzpomněl, že potřebuji venkovského vzduchu a pohybu. Sel jsem tedy dolů na Jih k Johnovům. John jest můj vzdálený příbuzný podle dobrozdání jednoho kazatele, který stojí v besídce z chrysanthém s malou knížkou v rukou, mezitím co stotisíc lidí se na něho dívá. John má dům na venkově sedm mil od Pineville. Je to u výšiny v pohoří Blue Ridge ve státě příliš ctihodném, než abychom jej zatahovali do této úvahy. John jest kočičí stříbro, které jest vzácnější a čistší než zlato.

Setkal se se mnou v Pineville, a použili jsme dresiny k jeho domu. Jest to velká osamělá chalupa na kopci, obklíčeném sto horami. Vystoupili jsme na jeho malé soukromé stanici, kde se s námi sešla a uvítala nás Johnova rodina a Amaryllis. Amaryllis hleděla na mne trochu starostlivě.

Mezi námi a domem poskakoval přes kopeček králík. Shodil

jsem vak a rovnou jsem ho pronásledoval. Když jsem uběhl dvacet yardů a viděl, jak králík mizí, sedl jsem si do trávy a plakal zkourmouceně.

„Nikdy už nechytím králíka,“ vzlykal jsem. „Nejsem už na světě k žádnému užitku. Právě tak mohl bych být mrtev.“

„Och, co to jest — co to je, bratře Johne?“ slyšel jsem říci Amaryllis.

„Trochu uvolněné nervy,“ řekl John svým klidným způsobem. „Netrap se. — Vzhůru ty lovče králíků, a pospěšme domů, než suchary vychladnou. Byl skoro soumrak a hory se skvěle přibližovaly popisu Miss Murfree.“

Brzo po obědě jsem prohlásil, že myslím, že bych vydržel spát rok či dva, čítaje v to zákonité svátky. Dali mi tedy pokoj veliký a chladný, jako květinářská zahrada, kde byla postel široká jako trávník. Brzo potom zbytek domácnosti se odebral na lože, a pak se sneslo ticho na zemi.

Jak jsem stár, nikdy před tím jsem neslyšel ticha. Bylo úplné. Zdvihl jsem se na loket a naslouchal mu. Spát! Přemýšlel jsem, že kdybych jen mohl uslyšet, jak hvězda se třpytí, neb stéblo trávy roste, že bych se mohl uložit k odpočinku. Připadlo mi jednou, že slyším zvuk, jakoby se třepotala plachta člunu, obracejíc se ve větříku, ale usoudil jsem, že to pravděpodobně bylo pouze plesknutí koberce.

Náhle se usadilo na okenním pražci nějaké opožděné ptáče a bezpochyby ospalým tonem vydalo zvuk, který by bylo lze vyložití povšechně jako „píp!“

Vyletěl jsem do vzduchu.

„Hej ! co se děje tam dole ?“ volal John z pokoje nade mnou.

„Och, nic,“ odpověděl jsem, „jen že jsem náhodou udeřil hlavou do stropu.“

Následujícího rána vyšel jsem do předsíně a díval se na hory. Bylo jich v dohledu čtyřicetsedm. Zamrazilo mne a vešel jsem do velkého obývacího pokoje, vzal „Pancoastovu rodinnou příručku lékařství“ ze skříně na knihy a počal jsem čísti. John vešel, vzal mi knihu a vedl mne ven. Má farmu o třech stech akrech, opatřenou

obvyklým doplňkem stodol, mezků, venkovanů a vláčidel se zlomenými třemi předními zuby. Uzřel jsem takové věci ve svém dětství, a mé srdce začalo klesati.

Pak John mluvil o alfalfě a pojednou jsem se rozveselil. „Och, ano,“ řekl jsem, „nepatří do druhu — podívejme se jen.“

„Zelených, víš,“ řekl John, „a něžných a zaoráš ji hned po prvním období.“

„Vím,“ řekl jsem, „a tráva roste nad ní,“

„Správně,“ řekl John. „Konečně přece víš něco o rolnictví.“

„Vím něco o některých farmářích,“ řekl jsem, „a jistá kosa jednoho dne je podetne.“

Když jsme se vraceli domů, kráčelo přes naši cestu krásné záhadné stvoření. Neodolatelně okouzlen jsem stanul a pohlížel na ně. John trpělivě čekal, kouře svou cigaretu. John jest moderní farmář. Po desíti minutách řekl: „Chceš zde celý den státi a dívati se na kuře? Snídaně jest skoro hotova!“

„Kuře?“ řekl jsem.

„Bílá orpingtonská slepice, jestli se chceš pouštět do podrobností.“

„Bílá orpingtonská slepice?“ opakoval jsem s napjatým zájmem. Pták s půvabnou důstojností kráčel pomalu pryč a já následoval jako dítě Strakatého Dudáka. Bylo mi povoleno Johnem dalších pět minut, a pak mne vzal za rukáv a vedl mne k snídani.

Když už jsem tu byl týden, počal jsem se znepokojovali. Spal a jedl jsem dobře a opravdu jsem se začínal těšiti ze života. Neboť muž v mém zoufalém postavení by tak nikdy neučinil. Tedy jsem se odkradl k dresinové stanici, odejel jsem do Pineville a šel navštívit jednoho z nejlepších lékařů v městě. Toho času jsem přesně znal, co činiti, když jsem potřeboval lékařského ošetřování. Pověsil jsem klobouk nazad křesla a řekl jsem prudce;

„Doktore, trpím cirrhosií srdce, ztvrdlými arteriemi, neurasthenií, neuritidou, akutním špatným trávením a rekonvalescencí. Hodlám žíti dle přesné diety. Budu tedy bráti teplou lázeň v noci a ráno studenou. Budu se snažiti býti veselý a upínati

mysl na příjemné věci. Pokud se týká drogu, zamýšlím užívat fosforovou pi

lulku třikrát denně, a to raději po jídle, a pro posilu směs tinktur gentiana, cinhona, calisaya a sloučeninu cardamonu. Do každé lžice toho přimísím tinkturu nux vomica, počínaje jednou kapkou a stupňuje každý den o kapku až do dosažení maximální dávky. Budu ji kapat medicínálním kapátkem, které jest za nepatrnou cenu k dostání v každé lékárně. Dobré jitro!“

Vzal jsem klobouk a vyšel jsem. Když jsem zavřel dvěře, vzpomněl jsem si na něco, co jsem zapomněl říci. Otevřel jsem znovu. Doktor se ještě nepohnul se svého místa, ale vyskočil poněkud nervosně, když mne opět uzřel.

„Zapomněl jsem podotknouti,“ řekl jsem, „že užiji také úplného klidu a pohybu.“

Po této poradě jsem se cítil mnohém lépe. Znovu potvrzení skutečnosti v mé mysli, že jsem beznadějně nemocen, dalo mi tolik zadostiučinění, že jsem se zase téměř zasmušil. Nic tolik neznepokojuje neurasthenika, jako cítí-li, že ozdravuje se a rozveseluje.

John mě pečlivě hlídal. Potom, co jsem osvědčil tak veliký zájem o jeho bílé orpingtonské kuře, snažil se, jak nejlépe dovedl, rozptýlit mou mysl a opatrně na noc zavíral kurník. Postupně posilující horský vzduch, strava jdoucí k duhu a denní procházky mezi kopci tak zmírnily mou chorobu, že jsem byl naprosto nešťastný a malomyslný. Slyšel jsem o jednom venkovském doktoru, který žil na blízku v horách. Sel jsem jej navštívit a řekl jsem mu celý příběh. Byl to šedobradý

muž s jasnýma modrýma vrásčitýma očima v domácím úboru z pruhované bavlněné látky.

Abych uspořil času, podal jsem diagnosu svého případu, dotknul jsem se svého nosu pravým ukazováčkem, udeřil jsem se pod kolenem, abych vyhodil nohou, rozezvučel svou hrud, vyplázl jazyk a tázal jsem se ho na cenu hřbitovního místa v Pineville.

Zapálil si dýmku a hleděl na mne asi tři minuty. „Bratře,“ řekl po

chvíli, „s vámi je to velmi zlé. Jest jediná možnost, abyste se z toho dostal, ale ta jest velmi skrovná.“

„Co to může být?“ tázal jsem se dychtivě. „Užíval jsem arsenu a zlata, pohybu, nuxvomicy, hydrotherapeutických lázní, odpočinku, povzbuzení, kodeinu a aromatického vdechování ammonia, Zbývá ještě něco ve farmacopaei?“

„Někde v těchto horách,“ řekl doktor, „roste bylina — květná bylina — která vás vyléčí a je to asi jediná věc, která tak učiní. Je tak starého druhu, jako svět, ale od nedávná jest neobyčejně řídká a těžko k nalezení. Vysлідíme ji. Nevykonávám nyní činné praxe. Má léta pokročila; ale ujmu se vašeho případu. Dostavíte se každý den odpoledne a pomůžete mi slídit po této bylině, až ji najdeme. Městští doktoři znají možná trochu nových vědeckých věcí, ale nevědí mnoho o lécích, které příroda chová ve svém tlumoku.“

Tak každý den starý doktor a já slídili jsme po všelécící bylině mezi horami a údolími Blue Ridge. Trmáceli jsme se pospolu výstupem na výšiny tak kluzké napadaným podzimním listím, že jsme se museli držeti každého stromku a větve v našem dosahu abychom se zachránili před pádem. Brodili jsme se roklinami a rozsedlinami po prsa hlubokými, plnými vavřínů a kapradin, sledovali jsme břehy horských toků na míle cesty. Jako Indiáni jsme se prodírali při svém putování houštinami smrků. — po stranách cesty, po stranách kopců, po stranách potoků, po stranách hor pátrali jsme a pachtili jsme se po zázračné bylině.

Jak starý doktor řekl, roste nepochybně zřídka a jest těžce k nalezení. Ale my pokračovali ve svém bádání. Den za dnem prozkoumávali jsme údolí, slézali výšiny, potulovali se planinami, pachtíce se po zázračné bylině. Byv zrozen v horách, nezdál se nikdy umdléváti. Já však jsem často dostihl domova příliš unaven, abych činil něco jiného, než klesl na lůžko a spal do rána. V tom jsme neustali po celý měsíc.

Jednoho večera, když jsem se navrátil ze šestimílové potulky se starým doktorem, procházel jsem se trochu s Amaryllis pod stromy

blíže cesty. Dívali jsme se na hory, halící se pod noční odpočinek do své královské purpurové řízy.

„Jsem ráda, že jste opět zdravý,“ řekla. „Když jste poprvé přišel, polekal jste mne, Myslela jsem, že jste skutečně nemocen.“

„Opět zdraví!“ jsem skoro vykřikl. „Víte, že mám na život vyhlídku pouze jedné k tisíci?“

Amaryllis hleděla na mne v úžasu. — „Proč,“ řekla, „jste silný jako mezek; spíte každou noc deset či dvanáct hodin a pomalu nás vyjíte. Co si ještě přejete?“

„Pravím vám,“ řekl jsem, „že nic mne nemůže zachrániti, leda bychom včas našli kouzlo — to jest bylinu, kterou hledáme. Doktor mi tak řekl.“

„Který doktor?“

„Doktor Tatum — starý doktor, který žije na půl cesty ku Black Oak Mountain. Znáte jej?“

„Znám ho, co jsem začala mluvíti. A tam chodíte každého dne — to on vám uložil ty dlouhé procházky a šplhání, které vám navrátily zdraví a sílu? Bůh žehnej starému doktoru.“

Hned na to sám starý doktor pomalu sjížděl silnicí ve staré rozviklané bryčce. Kynul jsem mu rukou a křičel jsem, že budu příštího dne v obvyklý čas na místě.

Zastavil koně a zavolal k sobě Amaryllis. Mluvili spolu pět minut, zatím co jsem na ni čekal. Pak starý doktor jel dále.

Když jsme přišli domů, Amaryllis vytáhla encyclopaedii a vyhledala v ní jedno slovo. „Doktor praví,“ děla mi, „že už jej nemusíte navštěvovali jako pacient, ale rád by vás někdy uvítal jakožto přítele. A pak mi řekl, abych vyhledala své jméno v encyklopaedii a řekla vám, co značí. Zdá se, že jest to jméno jednoho druhu květných bylin a též jméno venkovanky, v Theocritovi a Virgilovi. Co si představujete, že tím doktor mínil?“

„Vím, co mínil,“ řekl jsem. „Teď to vím.“

Ještě jedno slovo k bratru, který by snad klesl do osidel neklidné Paní Neurasthenie.

Formule byla pravdivá. I když časem tápají, lékaři uzavřených měst chápou dokonale pouze specifické léky.

A tak jsme pro pohyb odkázáni jen na dobrého doktora Tatum, na Black Oak Mountain — dejte se cestou v právo u Methodistické modlitebny v borovém háji.

Úplný klid a pohyb.

Který klid je hojivější, než seděti s Amaryllis ve stínu a šestým smyslem čísti Theocritanskou idyllu beze slov o modrých horách, postupujících řadou se zlatými praporci do ložnic nocí?

OČAROVANÉ CHLEBY.

Miss Marta Meacham měla na nároží malé pekařství (jedno z těch, kde vystoupíte tři kroky nahoru a když otvíráte dvéře, cinká zvonek).

Miss Martě bylo čtyřicet let, její vkladní knížka zněla na dva tisíce dolarů, a měla dva falešné zuby a soucitné srdce. Provdalo se mnoho jiných, jichž naděje byly mnohem slabší, než naděje miss Marty.

Dvakrát či třikrát týdně vcházel do krámu zákazník, o kterého se počínala zajímati. Byl to muž ve středních letech a nosil brýle a hnědé vousy, pečlivě přistřižené do špičky.

Mluvil anglicky se silným německým přízvukem. Jeho šaty byly obnošené a místy vyspravované, místy nakrčené a příliš volné. Ale vyhlížel hezky a byl velmi uhlazeného chování.

Pokaždé kupoval dva bochníky starého chleba. Bochník čerstvého chleba stál pět centů. Starého byly dva za pět. Nikdy nežádal o nic jiného, než o starý chléb.

Jednou spatřila miss Marta na jeho prstech červenou a hnědou skvrnu. Tu si byla jista, že jest umělec a velmi chudý. Bezpochyby žil v podkrovní komůrce, kde maloval obrazy a pojídal starý chléb a přemýšlel o dobrých věcech, které v pekařství miss Marty byly k snědku. Často, když miss Marta seděla u svého kusu tučného masa a vypečených rohlíků a zavařenin a čaje, vzdychala a přála si, aby umělec jemných způsobů dělil se s ní o její chutné jídlo, namísto, aby jedl suchou kůrku ve špinavém podkroví. Srdce miss Marty, jak vám bylo již řečeno, bylo soucitné.

Aby vyzkoušela svoji domněnku o jeho zaměstnání, přinesla ze svého pokoje jednoho dne malbu, kterou kdysi koupila v dražbě, a opřela ji o poličku za chlebovým pultem.

Byla to benátská scéna. Nádherné mramorové palazzio (tak bylo řečeno na obraze) stálo v popředí — či spíše v povodí. Ostatně tam byly gondoly (s dámou, smáčejíci ruku ve vodě), oblaka, nebe a temnosvit v hojnosti. Žádný umělec nemohl jí minouti bez povšimnutí.

Dva dny později vešel zákazník.

„Dva bochníky starého chleba, prosím.“

„Máte to pěkný obraz, madame,“ řekl, zatím co balila chleba.

„Ano?“ praví miss Marta, hýříc zchytralostí. „Obdivuji se tolik umění a“ (ne, nebylo možno tak brzo říci; umělcům) „malířství,“ dodala na místo toho. „Myslíte, že jest to dobrý obraz?“

„Palác,“ řekl odběratel, „není dobře kreslen. Jeho perspektiva není správná. Dodré jitro, madame.“

Vzal svůj chléb a s poklonou odkvapil.

Ano, jistě byl umělcem. Miss Marta odnesla obraz nazpět do pokoje. Jak něžně a vlídně zářily za brýlemi jeho oči. Jak široké má čelo! Dovésti na první pohled posoudili perspektivu — a žítí o starém chlebu! Však je často údělem genia zápolití, než je uznán.

Jaký význam by to mělo pro umění a perspektivu, kdyby geniovi kryly záda dva tisíce dolarů v bance, pekařství a soucitné srdce. — To však byly vidiny, miss Marto.

Nyní často, když přišel, hovořival chvilku přes vitrinu. Zdálo se, že dychtí po potěšných slovech miss Marty.

Kupoval stále starý chléb. Nikdy koláč, nikdy paštiku, nikdy jeden z jejich lahodných Sally Lunns.

Mínila, že počíná vyhlížeti hubeněji a zaraženě. Její srdce vzdychalo přidati něco dobrého k jídlu k jeho skrovnému nákupu, ale nedostávalo se jí odvahy ke skutku. Bála se ho urazití. Zнала pýchu umělců.

Miss Marta nosila nyní za pultem modře tečkovanou hedvábnou bluzu. V zadním pokoji vařila tajemnou směšeninu kdoulového semene a boraxu. Mnohem více lidí užívá jí pro pleť.

Jednoho dne vešel zákazník jako obvykle, položil nikl na vitrínu

a žádal o obvyklé staré bochníky. Zatím co miss Marta pro ně sáhala, ozvalo se veliké troubení a zvonění a rachotila kolem stříkačka.

Zákazník spěchal ke dveřím podívat se, což by každý učinil. Miss Marta, jata náhlou inspirací, použila příležitosti.

Na spodu poličky za pultem byla libra čerstvého másla, které mlékař přinesl deset minut před tím. Nožem na chleba udělala miss Marta hluboký řez do obou bochníků starého chleba, vsunula štědré množství másla a zase bochníky těsně stiskla.

Když se zákazník znovu obrátil, balila je do papíru.

Když odešel po malém nezvykle milém pohovoření, miss Marta usmívala se sama k sobě, avšak ne bez slabého bušení srdce.

Nebyla příliš smělou? Nepohněvá se? Ale jistě ne. Nic se jídlem nenaznačuje. Máslo není emblémem nedívčí ukvapenosti.

Toho dne po dlouhou dobu obírala se onou událostí. Představovala si scénu, kdy měl odhaliti její malou lest.

Odloží své štětce a paletu. Bude tam státi jeho podstavec s obrazem, který maloval a ve kterém perspektiva byla povýšena nad kritiku.

Bude se chystat k přesnídávce ze suchého chleba a vody. Rozkrojí bochník — ach!

Miss Marta se rděla. Až bude jísti, vzpomene si na ruku, která je tam dala? Bude —

Zvonek předních dveří zavile zařinčel. Někdo šel dovnitř a dělal značný hluk.

Miss Marta kvapila do předu. Byli tu dva muži. Jedním byl mladý muž kouřící dýmku — muž, kterého před tím nikdy neviděla. Druhým byl její umělec.

Jeho tvář byla velmi červená, klobouk měl naražený do týla. Jeho vlas byl divoce zmuchlán. Zatínal pěstě a hrozil jimi zuřivě na miss Martu. Na miss Martu.

„Dumkopf!“ hulákal výstředně hlasitě, a pak „Tausendonfer!“ či něco podobného německy.

Mladý muž pokoušel se ho odvléci.

„Nepůjdu,“ řekl zlostně, „ještě jí povím.“

Použil pultu miss Marty jako basového bubnu.

„Zničila jste mne,“ křičel, blýskaje svýma modrýma očima za brýlemi.

„Chci vám říci, že jste všetečná stará kočka!“

Miss Marta opřela se mdle o policičku a položila jednu ruku na svou modře tečkovanou hedvábnou bluzu. Mladý muž chytil svého společníka za límec.

„Pojďte, už jste se dost vymluvil.“ Vytáhl zlostníka dveřmi ven na chodník a pak se vrátil.

„Domnívám se, že jest slušno, abych vám pověděl paničko,“ řekl, „co se děje. To jest Blumberger. Jest stavitelský kreslič. Pracuji s ním v téže kanceláři.“

„Tři měsíce pracoval, horlivě kresle plán pro novou městskou dvoranu. Byla to soutěž o cenu. Končil už práci a předevcírem vytahoval čáry inkoustem; Víte, že kreslič nejprve vždy činí náskres tužkou. Když jest hotov, vymaže čáry od tužky přehrsší drobtů starého chleba. To jest lepší, než radírka.“

„Blumberger kupoval chléb zde. Dobře, dnes — dobře, víte, paničko, že máslo — není — dobré, Blumbergrův plán nehodí se nyní pro nic jiného, leč aby se dal rozřezat na železniční sandwiche“.

Miss Marta odešla do zadního pokoje. Svlékla modře tečkovanou hedvábnou bluzu a vzala si starou hnědou, vlněnou, kterou nosívala dříve. Pak vylila oknem smíšeninu z kdoulových semen a boraxu do konve na popel.

NEDOKONČENÁ POVÍDKA.

Již je tomu déle, co neúpíme a nekupíme popele na své hlavy, když se stane zmínka o plamenech Pekla. Neboť dokonce i kazatelé počali nám vyprávěti, že Bůh jest radium či éther či jiná vědecká sloučenina, a že to nejhorší, co nás hříšníky může čekat, jest chemická reakce. To jest příjemná hypotéza; ale zbývá zde ještě něco ze staré božské orthodoxní hrůzy.

Jsou pouze dva předměty, o nichž možno rozprávěti s volnou obrazotvorností a bez možnosti odporu. Můžete hovořiti o svých snech, a můžete povídati, co jste slyšeli mluvíti papouška. Oba, Morfeus i pták jsou nezpůsobilí ke svědectví; a váš posluchač neodvází se útočiti na váš přednes. Bezpodstatná budova snů vybaví tedy můj námět — jemuž dávám přednost s omluvou i politováním před omezenější působností štěbetavého hovoru roztomilého Polly.

Měl jsem sen, který byl tak cizí vyššímu criticismu, že splýval se starou a úctyhodnou a oplakávanou teorií posledního soudu.

Gabriel zatroubil na polnici; a ti z nás, kdož nemohli přiznati barvy, byli pohnáni k výslechu. Zpozoroval jsem na jedné straně shromáždění nevolníků z povolání, ve slavnostní černi a límci vzadu zapnutými; ale zdálo se, že poněkud panuje zmatek o pravém jménu jejich stavu; a neobjevili se k vůli tomu, aby někomu z nás pomohli.

Jedna poletující hlava — policejní anděl — přiletěl ke mně a vzal mně za levé křídlo. Poblíže byla skupina velmi blahobytně vyhlížejících duší, * pohnaných před soudnou stolicí.

„Patříš do tohoto chumáče?“ tázal se policista.

„Kdo jsou to?“ byla má odpověď

„Nuže, tedy“ řekl, „to jsou —“

„Ale tato nezávažná látka zabírá místo, které by měla zaujmouti moje povídka.“

Dulcie měla na starosti jedno oddělení obchodního závodu. Prodávala hamburské lemování, pepř nebo automobily, nebo jiné malé tretky, jaké mají na prodej v oddělení závodu. Z toho, co vydělala, obdržela Dulcie týdně šest dolarů. Ostatek byl připsán úvěrem jí — a připsán na dluh ve prospěch účtu kohosi jiného v hlavní knize, kterou ostříhal G — Och, hlavní energie, říkáte Ctihodný Doktore — dobře tedy na Náhrobku Hlavní Energie.

Po celý prvý rok platili Dulcii týdně pět dolarů. Bylo by poučné znáti, jak žila za tento obnos.

Nejevíte zájmu ? Zcela dobře; nepochybně se zajímáte o větší obnosy. Šest dolarů jest větší obnos. Řeknu vám, jak žila za šest dolarů týdně.

Jednou odpoledne o šesté hodině, když Dulcie zapichovala kloboukovou jehlici v osmince své medullae oblongatae, řekla své přítelkyni Sadii — děvčeti, které vás obsluhuje v levém oddělení:

„Járku, dala jsem si schůzku s Piggym na dnes večer k obědu.“

„To jistě ne!“ zvolala Sadie s podivem.

„Ale jsi ty šťastná! Piggy jest úžasný švihák; a vždy bře děvčata do šviháckých místností. Odvedl večer Blanche do Hoffman House, kde je švihácká hudba a uzříš, jak šviháci užívají. Budeš to mít Dulcie šviháckou chvílku.“

Dulcie spěchala domů; oči jí zářily a na její tváři jevil se jemný karmín nadcházejícího jitra žití — ryzího života. Byl pátek; a měla ještě padesát centů ze své poslední týdenní mzdy.

V té rušné hodině byly ulice plny zástupu lidí. Elektrická světla Broadwaye sálala — svolávající z vůkolní temnoty na míle, na hodiny cesty, na sta hodin cesty můry aby přišly a účastnily se na přismahujícím se roji. Muži v bezvadných šatech s obličejem podobným oněm, které vyleptají solné bařiny v námořnických domkách na třešňových pleckách obraceli se a oči jim svítily za Dulcií, jak kolem nich nevšímavě kvapila, Manhattan, Cereus v noci rozkvétající počal rozvíjet své mrtvolně bledé těžce páchnoucí lupeny. Dulcie se zastavila v krámě s levným zbožím a koupila si za svých posledních padesát centů imitaci krajkového límce. Těch

peněz chtěla původně jinak použiti — patnáct centů na večeři, na snídani, deset centů na přesnídávku. Jiných deset centů byl určen na doplnění malé zásoby jejich úspor; a pět centů chtěla promrhati za lykořicové cukroví — onoho druhu, který způsobuje, že vaše tvář vyhlízí jako když vás bolejí zuby a vydrží tak dlouho. Lykořice byla marnotratnictvím — téměř hýřením, ale co jest život bez rozkoší? Dulcie žila v podnájmu. Jest rozdíl mezi podnájmem a stravovnou, neví nikdo o tom, když hladovíte.

Dulcie vystoupila do svého pokoje — třetí poschodí vzadu, hnědého kamenného domu ve Vest-Side. Rozsvítila plyn. Vědci nám říkají, že nejtvrďší známá hmota jest diamant. Mýlí se. Domácí paní znají sloučeninu, proti níž je diamant pouhým sklenářským kytem. Napěchují ji v čípku plynových hořáků; a můžete státi na židli a marně v ní dlabati, až vaše prsty zčervenají a pohmoždí se. Jehlice z vlasů jí neodstraní; pročež můžeme ji nazvati neúprosnou.

Takto Dulcie rozsvítila plyn. V jeho svitu o síle jedné čtvrtiny svíčky, rozhlédneme se po pokoji.

Skládací postel, polička stůl, stojan na umývadlo, židle — tato krása byla sem snesena domácí paní. Zbytek byl Dulciin. Na poličce byly její poklady — pozlacená čínská váza, kterou jí darovala Sadie, kalendář vydaný pokoutným hudlařem, snář, trochu rýžového pudru ve skleněné nádobce a svazek umělých třešní svázaných růžovou stužkou.

Na krabatém zrcadle stály obrazy generála Kitchenera, Williama Muldoona, vévodkyně z Marlborough „a Benvenuta Celliniho. Na jedné stěně byla sádrová deska O' Callahana v římské přílbě. Blízko ní byl nepřírozený olejový barvotisk citrónově žlutého dítěte útočícího na pobuřujícího motýle. To byl konečný Dulciin názor o umění; ale nebyl nikdy přiveden z rovnováhy. Její klid nebyl nikdy rozrušen šepotem tajemných vrcholů; žádný kritik nezdvihnul obočí nad jejím dětským entomologistou.

Piggy měl pro ni vzkázati o sedmé. Zatím co se ona rychle připravuje, rozhlédneme se diskrétně po druhém hospodářství a klevetme.

Za pokoj platila Dulcie týdně dva dolary. Ve všední dny stála jí snídaně deset centů; připravovala si kávu a mezi tím co se strojila, vařila si na plynovém světle jedno vejce. V neděli ráno hodovala královsky při telecích řízcích a ananasových lívanečcích v „Billyho“ restauraci za dvacet pět centů — a sklepnici dávala deset centů zpropitného. New-York chová tak mnohé pokušení, že člověk se dá lehko svést k marnotratnosti. Na přesnídávky se předplácela v restauračním oddělení obchodu za šedesát centů týdně; obědy stály dolar a pět centů. Večerníky — ukažte mi New-Yorčana, který by se obešel bez nějakých těch novin! — spotřebovaly šest centů; a dva nedělníky — jeden pro osobní rubriku a druhý k četbě — vyžadovaly desíti centů. Celkový obnos čtyři dolary sedmdesát šest centů. Nuže, pak si člověk musí kupovati šaty a —.

Vzdávám se toho. Slyším o podivuhodně laciných nákupech v továrnách a o zázracích vykonaných jehlou a nití; ale mám pochybnosti. Zbytečně třímám zdvižené péro, abych přidal životu Dulcie něco z těch radostí, které ženě náleží v důsledku všech nepsaných posvátných přirozených neúčinných řádů nebeské spravedlnosti. Byla dvakrát na Coney Islandu a svezla se na koníčkách. Tot smutná věc, počítáte-li své radosti podle let a ne podle hodin.

Piggy potřebuje pouze malé zmínky. Když děvčata vyslovovala jeho jméno, nezasloužilé stigma bylo vrháno na ušlechtilý rod prasat. Úloha o tří písmenových slovech ve starém modrém slabikáři počíná životopisem Pigghio. Byl tlustý; měl duši krysí, vzezření netopýří a velkomyslnost kočičí... Nosil drahé šaty; a byl znalec hladovění. Jen se podíval na děvče z obchodu a řekl vám na hodinu přesně, jak je tomu dávno, co jedlo něco výživnějšího než ibišek a čaj. Okouněl po obchodních čtvrtích a v odděleních obchodů číhal se svým pozváním k obědu. Lidé, vodící psy na řetízku po ulicích, dívali se na něho s opovržením. Jest typem; nemohu se s ním dále zdržovali; má násadka není pro něho určena; nejsem tesař.

Když bylo za deset minut sedm, byla Dulcie hotova. Pohlédla na sebe do krabatého zrcadla. Obraz ji uspokojil. Tmavý modrý šat přiléhající dokonale, klobouk s hezkým černým pérem, jen nepatrně

obnošené rukavičky, — vnějšek jevící stejné sebezapření jako v pokrmech — velice jí slušel.

Dulcie zapomněla na okamžik na vše jiné kromě toho, že jest krásná a že život se chystá před ní nazdvihnouti cíp své tajemné roušky, aby pozorovala jeho divý. Žádný gentleman jí dosud nepozval. Nyní měla na okamžik vejíti do lesku a nádherné okázalosti.

Děvčata říkávala, že Piggy je „marnotratník“ Bude to velký oběd a hudba a na podívanou skvěle ustrojené ladies, a věci k jídlu, na kterých si děvčata marně lámala jazyk, když chtěla o nich rozprávěti. Bezpochyby ji pozve ještě jednou.

Je modrý pongeový oblek ve výkladní skříni, který znala — při úspoře dvacetí centů týdně na místě deseti — pohlédneme — och, to by to trvalo léta! Jest však vetešnický krám v Sedmé Avenue kde —.

Někdo zaklepal na dveře. Dulcie otevřela. Byla to domácí paní, nuceně se usmívající a větřící, zda se nevařilo na kradeném plynu.

„Nějaký gentleman na vás dole čeká“, řekla. „Jmenuje se Mr. Wiggins.“

Pod tímto jménem byl Piggy znám nešťastnicím, které byly nuceny bráti ho opravdově.

Dulcie obrátila se k poličce, aby si vzala kapesník; a tu stanula tiše a nemilosrdně se kousala do spodního rtu. Zatím co se dívala do zrcadla, uviděla zemi vil a sebe, princeznu právě procítající z dlouhého spánku. Zapoměla úplně na toho, jenž ji střežil smutnými přísnými očima — jediného, který zde byl, aby schválil či odsoudil její skutky. Přímý štíhlý a vysoký se zdáním bolestné výčitky na příjemné melancholické tváři upíral na ni generál Kitchener své podivuhodné oči ze zlaceného rámu podobizny na poličce.

Dulcie obrátila se jako automatická loutka k domácí paní.

„Řekněte mu, že nemohu jíti“, řekla dutě. Řekněte mu, že jsem churavá, nebo čo vám napadne. Řekněte mu, že nepůjdu.“

Když se dveře zavřely a zapadly, Dulcie klesla na lůžko drtící černou špičku a naříkala deset minut. Generál Kitchener byl její jediný přítel. Byl Dulciiným ideálem švarného rytíře. Vyhlížel,

jakoby měl tajný žal a jeho obdivuhodný knír byl vidinou, a bála se trochu toho přísného, ale přece něžného pohledu jeho očí. Často blouznívala jako by někdy v domě volal a se ptal po ní s mečem zvonícím o vysoké boty. Jednou, když jakýsi hoch chřestil kouskem řetězu o sloup lucerny, otevřela okno a vyhlédla, ale nebylo to nic platno. Věděla, že generál Kitchener jest už na konci Japanu veda svou armádu proti divokým Turkům; a nikdy k ní nevystoupí ze svého zlaceného rámu. Nicméně té noci jediný jeho pohled porazil Piggiho. Ano, pro tuto noc.

Když přestala naříkat, Dulcie vstala, svlékla své nejlepší šaty a vzala si staré modré kimono. Nechtělo se jí obědvat. Zpívala dva verše „Sammyho“. Pak napiatě se zajímala o červenou skvrnku na levé straně nosu. A když už tomu věnovala náležitou pozornost, přitáhla židli k rozviklanému stolu a vykládala si osud hromádkou starých karet.

„Ohavný nestydatý člověk!“ řekla hlasitě. „A nikdy jsem ho nepovzbudila ani slovíčkem nebo pohledem, aby si to dovolil!“

V devět hodin vyňala Dulcie ze své truhlice plechovou krabici se suchary a hrníček malinové zavařeniny a hodovala. Nabízela generálu Kitchenerovi trochu zavařeniny na sucharu, ale on na ni pouze hleděl asi tak, jak by pohlédla sfinx na motýle — kdyby motýli byli v poušti.

„Nejezte, není-li libo“, řekla Dulcie. A netvařte se příliš nadutě a nepeskejte tak svými očima. Jsem zvědavá, zda byste byl ještě tak povznesen a skoupý, kdybyste musel žít se šesti dolary týdně.“

Nebylo to u Dulcie dobré znamení, že byla hrubá ke generálu Kitchenerovi. A pak s příkrým posuňkem obrátila Benvenuta Celliniho tvář dolů. To však nebylo neomluvitelné; neboť stále myslela, že je to Henry VIII, a toho neschvalovala.

O půl desáté se podívala Dulcie naposledy na obrazy na polici, zhasla světlo a vklouzla do postele. Je to vznešená věc jít spat a na dobrou noc změřiti generála Kitchenera, Williama Muldoona, vévodkyni z Marlborough a Benvenuta Celliniho.

Tato povídka nedospěje skutečně vůbec nikam. Její dokončení

se dostaví později — někdy až Piggy pozve Dulcii opětně k obědu a ona se bude cítiti opuštěnější než obvykle a generál Kitchener se bude náhodou dívati jinam; a potom —

Jak jsem již na počátku řekl, zdálo se mi, že jsem stál poblíže skupiny blahobytně vyhlížejících duší a policista mne vzal za křídlo a tázal se mne, zda k nim patřím.

„Kdo jsou to?“ tázal jsem se.

„Nuže tedy“, řekl, „to jsou ti, kdož najmulí pracující děvčata a platili jim na živobytí pět nebo šest dolarů týdně. Jsi z toho chumáče?“

„Ne, při vaši nesmrtelnosti“, řekl jsem.

„Jsem pouze brach, který založil v sirotčinci oheň a zabil slepce pro jeho groš.“

MAMON A LUČIŠTNÍK.

Starý Anthony Rockwall, továrník na odpočinku a majitel Rockwallova mýdla Eureka, díval se z okna knihovny svého paláce v Páté Avenue a ušklíbal se. Jeho soused na pravé straně — člen aristokratického klubu G. Van Schuylight Suffolk — Jones — vyšel ke svému čekajícímu automobilu, krčce pohrdavě chrípěmi, jako obyčejně, nad italskou renaissanční sochou mýdlové residence.

„Nadutá stará figuro zahálčivosti!“ poznamenal mýdlový exkrál. Eden museum se přece jenom zmocní toho starého ledového Nesselroda, jestli si nedá pozor. Dám tento dům příští léto omalovat červeně — bíle a modře, a uvidíme, zda potom jeho německý nos ohrne se ještě výše.“

A pak Anthony Rockwall, který nikdy nehoroval pro zvonek, šel ke dveřím a vzkřikl: „Mike!“ tímž hlasem, který kdysi v Kansaských prériích se odrážel až od oblohy.

„Řekni mému synu,“ řekl Anthony sluhovi, který se mu ozval na jeho zavolání, „aby přišel ke mně než odejde.“

Když mladý Rockwall vešel do knihovny, starý muž odložil noviny, pohlížel na něj s vlídnou přísností v tlustém zarudlém obličejí, muchlal jednou rukou věchet svých bílých vlasů a druhou zvonil klíči v kapse.

„Richarde,“ řekl Anthony Rockwall, „kolik platíš za své mýdlo?“

Richard, jenž byl doma teprve šest měsíců s koleje, trochu se zarazil. Neměl dosud měřítko pro tohoto svého předka, který byl pln nepředvídaností jako dívka, která je poprvé ve společnosti.

„Myslím tatínku, šest dolarů za tučet.“

„A za šaty?“

„Mám za to, že vždy asi šedesát dolarů.“

„Jsi gentleman,“ řekl Anthony s určitostí. „Slyšel jsem o té mladé krvi, která vydává dvacet čtyři dolary za tučtý mýdlo a překročí i sto při šatech. Máš na útratu právě tolik jako kdokoliv z nich a přece zachovááš přiměřenost a prostotu. Nuže, sám používám staré Eureka — nejenom ze sentimentality, ale je to vůbec nejčistší mýdlo, které kdy bylo vyrobeno. Kdykoliv platíš za kousek mýdla více než deset centů, kupuješ špatné voňavky a vignety. Ale padesát centů působí velmi dobrý dojem u mladého muže tvé generace a společenského postavení. Jak jsem řekl, jsi gentleman. Říká se, že teprve tři generace zrodí jednoho. To je omyl. Peníze to dokáží stejně hladce jako mýdlový tuk. Udělaly jím tebe. U d'časa, bezmála udělaly jej ze mne. Jsem téměř tak nezdvořilý a nesnesitelný a nezpůsobný, jako ti dva kalhotkoví gentlemani se mnou sousedící, kteří nemohou v noci ani usnout, že jsem se zakoupil uprostřed nich.“

„Jsou věci, které peníze nedokáží,“ podotkl poněkud zádumčivě mladý Rockwall.

„Tohle mi neříkej,“ řekl starý Anthony pohoršen.

„V každý čas vsadím své peníze na peníze. Prošel jsem celou encyklopedii až k Y hledaje něco, co bys za ně nekoupil; myslím, že musím projít příští týden doplňky. Dávám přednost penězům před bojištěm. Řekni mi něco, co bys nekoupil za peníze“

„Jednu věc ne,“ odpověděl trochu rozjítřeně Richard, „za peníze si nekoupíš přístup do výlučných společenských kruhů.“

„Oho! že ne!“ hřměl obhájce kořenů zla. „Řekni mi, kde by byly tvé výlučné kruhy, kdyby první Astor nebyl měl peněz k zaplacení svého veplutí do nich?“

Richard vzdychal.

„A to je, kam jsem se chtěl dostat,“ řekl mírněji starý muž. „To je důvod, proč jsem tě požádal, abys sem přišel. Je s tebou chlapče něco v nepořádku. Pozoruj to již dva týdny. Ven s tím. Ručím za to, že ve čtyřadvaceti hodinách mohu mít v rukou jedenáct milionů a to nehledím k nemovitému jmění. Je-li to tvou choutkou, dole v zátoce

čeká Rambler naložený uhlím a připravený supět ve dvou dnech dolů k Bahamským ostrovům.“

„Tvá domněnka, otče, není tak špatná. O mnoho jsi se cíle nechybil.“

„Ah,“ řekl bystře Anthony; „jak se to děvče jmenuje?“

Richard počal přecházeti knihovnou sem a tam. Bylo dosti kamarádství a porozumění v tomto jeho starém neotesaném otci, aby mohl vzbuditi jeho důvěru.

„Proč nepožádáš o její ruku?“, vyptával se starý Anthony. „Přijme tě s radostí! Máš peníze a jsi k světu a slušný hoch. Tvé ruce jsou čisté. Nemáš na nich žádné Eureka mýdlo. Byl jsi v koleji, ale toho si nevšimne.“

„Neměl jsem dosud příležitosti,“ řekl Richard, „Tedy si ji udělej,“ řekl Anthony. „Jdi s ní na procházku do parku, nebo na maličký výlet, nebo ji doprovod domů z kostela. Příležitost! Pcha!“

„Neznáš společenského mlýna, otče. Je pouhou částicí proudu, který ji unáší. Každá hodina a minuta času je rozpočtena na celé dny dopředu. Musím míti to děvče, otče, nebo je toto město měchem bahna už pro vždycky a napsat jí to nemohu — nemohu.“

„Tiše!“, řekl starý muž. „To chceš asi říci, že za všechny peníze, co mám, nemůžeš pro sebe získati ani jednu či dvě hodiny času toho děvčete?“

„Toho jsem se už dávno zřekl. Ona chce odplouti v pozítří v poledne do Evropy a zůstatí tam dva roky. Mám ji zítra večer samotnou uvidět na několik minut. Teď je v Larchmontu u svých tetiček. Nemohu tam jíti. Ale smím na ni počkati v drožce u Velké Centrální stanice zítra večer u vlaku 8'30. Pojedeme klusem dolů Broadwayí do Wallackého divadla, kde její matka a ostatní ložová společnost nás bude očekávati ve vestibulu. Myslíš, že za takových okolností vyslechne mé vyznání během šesti nebo osmi minut? Ne. A jakou příležitost budu míti k tomu v divadle a později? Žádnou. Ne, otče, to je taková zápletka, kterou tvé peníze nerozuzlí!“

Za celou pokladnu nekoupíme ani jednu minutu času. Kdyby

to bylo možné, žili by bohatí lidé déle. Není naděje, že bych došel k rozhovoru s Miss Lantry dříve než odpluje.“

„Dobře, Richarde, můj hochu,“ řekl bodře starý Anthony. Teď si běž do klubu. Jsem rád, že to není tvá záliba. Nezapomeň čas od času spáliti několik loučí v čínské svatyni velikému bohu Mazumovi. Říkáš, že za peníze se nedá koupit času ? Dobře, ovšem že nemůžeš penězi řídit věčnost zastřenou a svobodnou ve svém bytu, uzřel jsem však Otce Času, jak si utržil pořádné boule na patách, tvrdé jako kámen, když krácel zlatými kopaninami!“

Té noci vešla ke svému bratru Anthonymu, právě když četl večerníky, teta Ellen, milá, sentimentální, vrásčitá, vzdychající, sklíčena blahobytem a počala rozmluvu o hoří milovníka.

„Řekl mi vše o té věci,“ řekl bratr Anthony zívaje. „Řekl jsem mu, že můj účet v bance je k jeho službám, A pak počal bušiti do peněz. Privil, že peníze nepomohou. Privil, že řády společnosti nemohou se ohnouti ani o jeden yard celým spřežením desetimilionářů.“

„Och, Anthony,“ vzdychala teta Ellen,“ byla bych ráda, kdyby sis tolik nezakládal na penězích. Bohatství není ničím tam, kde se jedná o pravou náklonnost. Láska je všemohoucí. Jen kdyby byl promluvil dříve! Nebyla by mohla odmítnouti našeho Richarda. Teď však se bojím, že už je pozdě. Nenajde příležitosti, aby jí učinil vyznání. Všechno tvé zlato nemůže přinést štěstí tvému synu.“

Příštího večera o osmé hodině vyjmula teta Ellen z obalu od molů prožraného zvláštní starý zlatý prsten a dala jej Richardovi.

„Nos jej, synovce, dnes v noci,“ žebronila. „Tvá matka mi jej dala. Říkala, že přináší v lásce štěstí. Žádala mne, abych ti jej dala, až najdeš tu, kterou budeš míti rád.“

Mladý Rockwall vzal prsten uctivě a zkoušel jej na malíček. Zapadl až ke druhému kloubu a nešel dále. Sňal jej a po mužském zvyku zastrčil jej do kapsy u vesty. A pak telefonoval pro vůz.

Na nádraží vylovil miss Lantry z potulujícího se zástupu třicet dvě minuty po osmé.

„Nesmíme nechat mama a ostatní čekat,“ řekla.

„K Wallackovu divadlu tak rychle, jak jen můžete jet!“, řekl loyálně Richard.

Ujížděli nahoru po Čtyřicátédruhé ulici k Broadwayi a pak dolů alejí bílých hvězd, která vede s měkkých lučin západu ke skalnatým pohořím jitra.

U Třicátéčtvrté ulice mladý Richard otevřel prudce dvířka a poručil kočímu, aby zastavil.

„Upustil jsem prsten,“ omlouval se, zatím co vystupoval. „Mám jej po matce a nerad bych jej ztratil, Nezdržím vás ani minutu — viděl jsem, kam padl.“

Dřív než za minutu byl s prstenem ve voze zpátky.

Ale v té minutě křížem jedoucí kára zastavila přímo před kočárem. Kočí se pokusil předjetí po levici, ale těžký expresní nákladní vůz mu odřízl cestu. Zkusil to napravo, a musil couvnouti před nábytkovým vozem, který tu neměl co dělat. Pokusil se vyprostiti, ale pustil opratě a klel poslušně. Byl obklíčen ve zmatené směsi vozidel a koní.

Nastalo takové zatarasení ulic, jaké časem zcela náhle sváže veškerý styk a pohyb ve velkoměstě.

„Proč nejedete dál řekla netrpělivě miss Lantry. „Přijedeme pozdě.“

Richard se postavil ve voze a rozhlížel se kolem. Uviděl nahromádenou záplavu nákladních vozů, valníků, nábytkových vozů a pouličních kar, naplňujících rozlehlý prostor, kde Broadway, Šestá Avenue a Třicátáčtvrtá ulice se vzájemně přetínají, tak jako naplňuje děvče o dvaceti šesti coulech svůj pas o dvaceti dvou coulech. A stále ze všech pobočných ulic spěchaly a rachotily s největší rychlostí povozy k bodu střetnutí a řítily se do zmítající se spousty, brzdily kola a přidávaly k povyku proklínání svých vozků. Zdálo se, že celá vozba Manhattanu se kolem nich namačkala, ani nejstarší obyvatel New-Yorku z tisíce diváků, kteří lemovali chodníky, nebyl dosud svědkem uliční blokády takových rozměrů, jako byla tato.

„Je mi velmi líto,“ řekl Richard, když si opět sedl, „ale zdá se, že

jsme na holičkách. Tento zmatek se neuvolní ani za hodinu. Je to má vina. Kdybych byl neupustil prstenu, byli bychom —“

„Ukažte mi ten prsten,“ řekla miss Lantry. „Nyní, když to nelze změnit, nedbám již o to. Rozhodně myslím, že divadla jsou hloupá.“

O jedenácté hodině noční kdosi zlehka zaklepal na dveře Anthonyho Rockwalla.

„Volno,“ zvolal Anthony, který byl v červeném županu a četl knihu o pirátských dobrodružstvích.

Ten kdosi byla teta Ellen vyhlížející jako šedovlasý anděl na zemi omylem zanechaný.

„Zasnoubili se, Anthony,“ řekla měkce. „Slíbila, že se vdá za našeho Richarda. Na jejich cestě do divadla se zatarasila ulice a trvalo to dvě hodiny, než se jejich povoz z toho dostal.“

„A bratře Anthony, nechvástej se už nikdy mocí peněz. Malý emblém věrné lásky — prstýnek, který symbolisuje neskonale a nezištnou náklonnost — dokázal, že náš Richard došel svého štěstí. Upustil jej na ulici a vystoupil, aby jej hledal. A dříve než mohli jeti dále, zatarasila se cesta. Zatím, co byli obklíčeni, promluvil se svou milou a získal ji. Peníze jsou pouhým cárem, Anthony, před věrnou láskou.“

„Dobrá,“ řekl starý Anthony. „Těší mne, že hoch dosáhl toho, po čem toužil. Řekl jsem mu, že se nelekám v té věci žádných výdajů, jestliže —“

„Ale bratře Anthony, co dobrého by byly mohly tvé peníze poříditi?“

„Sestro,“ řekl Anthony Rockwall. „Opustil jsem svého piráta v čertovské bryndě. Jeho loď byla právě potopena a on je příliš dobrým znalcem síly peněz, než aby se dal utopiti. Byl bych rád, kdybys dovolila, abych mohl v té kapitole pokračovati.“

Povídka měla by zde končití. Ze srdce bych si tak přál, právě jako vy, kdož ji čtete. Musíme však jíti až na dno v zájmu pravdy.

Příštího dne osoba červených rukou s modrou tečkovanou vázankou, která se nazývala Kelly, ohlásila se v domě Anthonyho Rockwalla a byla bez odkladu přijata v knihovně.

„Dobrá,“ řekl Anthony sahaje po své šekové knížce, „byl to dobrý mýdlový poukaz. Hledme — měl jste hotově pět tisíc dolarů.“

„Vyplatil jsem o tři sta více ze svého,“ řekl Kelly. „Byl jsem nucen překročit trochu počáteční rozpočet. Dostal jsem expresní nákladní vozy většinou po pěti dolarech; ale valníky a dvoukoňská spřežení mne většinou vytáhla na deset dolarů. Řídiči motorů řekli si po desíti dolarech a některé nákladní potahy po dvaceti dolarech. Policisté zasadili mi nejtěžší ránu — po padesáti dolarech platil jsem dvěma a druhým dvacet a dvacetpět dolarů. Ale nebyla to pěkná práce, Mr Rockwalle? Jsem rád, že William A. Brady nebyl přítomen té malé scéně srocení se vehiklů pod širým nebem. Nepřál bych Williamovi, aby mu žárlivostí puklo srdce. A bez jediné zkoušky! A hoši se dostavili přesně na zlomek vteřiny! Trvalo to dvě hodiny, než to procesí mohlo se dostat pod Greeleyho sochu.“

„Zde máte, Kelly, třináct set,“ řekl Anthony, trhaje šek. „Vy tisíc a tři sta dolarů, které jste sám vydal. Kelly, vy nepohrdáte penězi, což?“

„Já ?“, řekl Kelly, „zbil bych člověka, který vynašel chudobu.“

Když byl Kelly již u dveří, zavolal na něho Anthony:

„Neviděl jste,“ řekl, „někde v té smyčce nějakého tlustého hošíka úplně nahého a střílejícího kolem z luku šípy, nebo jste ho viděl?“

„Ale jděte, ne,“ řekl Kelly mystifikován. „Neviděl jsem ho. Jestli byl takový, jako říkáte, může být, že policisté ho přistříhli, dříve než jsem tam přišel.“

„Myslel jsem si, že ten malý dareba nebude po ruce,“ chechtal se Anthony. „S bohem, Kelly.“